

Megjelenik naponta reggel.
Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József Ötkeg-ut) 4.
Telefon: 151. Sörgöncim:
Közölv. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

F. öfizetési árak: évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lei.
Külföldre havonta 50 Lejel
több. :: Egyes szám 5 Lei.
Vasárnap 6 Lei. :: (Bucu-
restiben 50 bani felár)
Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 64. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1930. március hó 19

Kezdődjön a munka!

Pár nappal ezelőtt még magasan lobogtak a szenvedélyek, vad erővel dúltak a párt harcok, most azonban belekerültünk ismét a hétköznapi élet munkás sodrába és túl a szenvedélyeken, a lezajlott párt harcokon, most már higgadtan mérlegelhetjük a helyzetet. A választási küzdelem beigazolta, hogy Arad magyarsága zárt, egységes tömegben sorakozik vezetői mögött és ennek az egységnek volt köszönhető, hogy a kedvezőtlen előfeltételek dacára is a Magyar Párt több mandátumot kapott, mint amennyit a paktumtárgyalások idején felajánlottak neki. Az új városi tanács nem sokára elfoglalja munkahelyét a városházán. A választási indulatokból, a keserűségekből azonban ne maradjon a lelkekben semmi, mert hiszen minden párt a város érdekében harcolt, hogy minél alkalmasabb férfiakat válasszon a város ügyeinek irányítására. A harcok elmúltával most már jöjjön a béke nyugalma. Ez a város a mi országunk, a mi világunk, ebben a közösségben élünk. Élünk tehát szeretetben, barátságban, egymás megbecsülésében.

A választás eredménye nem fakasztott elégedetlenséget Aradon. Joggal várhatjuk el tehát, hogy az új városi tanács működésében nyoma se maradjon a leviharzott választási szenvedélyeknek. Legyen a városi tanács Arad közigazgatási és közgazdasági életének igaz parlamentje, fejlessze a város közintézményeit, javítsa a közlekedési viszonyait, tegye lukratívá a közüzemeket, tegye olcsóvá s főleg hatékonyá a vizet, szállítsa le a gáz árát s a városi üzemek szolgáltatásait és legyen a város tanácsa, minden panaszára orvoslást kereső polgárnak az a fóruma, ahova mindig bizalommal fordulhat ügyes-bajos dolgaiban. Új korszak előtt áll Aradváros polgársága, legyen tehát ez a korszak a nyugalom, a béke, a produktív munka és a jólét korszaka. A harc véget ért, ássuk el a csatabárdot és nyújtsunk egymásnak őszintén békejobbot.

Arad városában négy nemzetiségű, négy nyelvű polgárság lakik: magyarok, románok, németek és szerbek. A várost vezető tanácsnak a feladata, hogy a különféle nemzetiségű lakosság között a békét megteremtse és fenntartsa. Ne engedje a tanács kiéleződni a különböző rétegek között azokat az ellentéteket, melyek elválasztják őket, hanem találja meg az utat, amely egy nemes és közös célra összehoz minden jószándékú embert. Becsületes és célravezető gazdálkodással erősítse a város anyagi helyzetét és könnyítsen a lakosság közterheire. Emelje Aradot minden igyekezetével az ország első nagyvárosai közé. Ezt a munkát, ezt a feladatot azonban csak úgy végezheti el zavartalanul, ha testből is tudja operálni a szenvedélyt keltő politikát, a kicsinyes személyi kérdéseket és ha minden erejét, munkakészségét a város egyetemes érdekeinek szenteli. Omoljanak hát össze a politikai, nemzetiségi és egyéb választások, teremtsünk a városi tanácsban olyan atmoszférát, amelyben lehetővé válik a békés együttműködés, ennek a városnak hatalmas lendületű fejlődése és egy szebb, boldogabb jövő. Mert nekünk mindannyiunknak, nemzetiségre, vallásra, pártállásra való tekintet nélkül közös kell hogy legyen a célunk: felvirágoztatni ezt a várost, amelyben élünk.

A küldetés ihletével és a magyszerű feladatok átérésével vegye kezdetét az a továbbépítés, melyre a törvény kötelez és amelyre a polgárság bizalma, akarata adott mandátumot. Tünjenek el az ellenségeskedések és ellentétek a törvény alatt! Kezdődjék a munka!

A bucuresti-i lapok szerint lemondott a Maniu-kormány.

A lemondás Petala tábornok besszarábiai kiküldése miatt történt. A régenstanács nem fogadta el a lemondást és bizalmáról biztosította a kormányt.

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napokban az a szenzációs politikai hír terjedt el a fővárosban, hogy

Maniu kormánya benyújtotta lemondását. A hirt ma a legkomolyabban megerősít az Adeverül délutáni száma, amely szerint a kormány valóban beadta lemondását a régenstanácsnak, de az a lemondást nem fogadta el és bizalmáról biztosította a kabinetet.

A lemondás oka.

A lap a lemondás okául a kormány ama elégedetlenségét említi, hogy a régenstanács Petala tábornokot küldte ki a besszarábiai helyzet megfigyelésére a kormány tudta és beleegyezése nélkül, ami annál inkább bántó, mert Petala tábornok ellenzéki érzülete közismert. Petala inkább ellenzéki vezérektől szerzte is be besszarábiai információit, mintsem a közigazgatás vezetőihez fordult volna, ami kitűnő bizonyítéka liberális rokonszenvének, de emellett még az averescánusokhoz is huz és így Goga igen jó barátja.

Maga Maniu is arra az álláspontra helyezkedett a Petala-üggyel kapcsolatosan, hogy mindaddig, amíg a felelős kormány a helyén van, addig a régenstanácsnak biznia kell a kormányban s épen ezért pénteken megjelent a régenstanácsnál és benyújtotta az

egész kormány lemondását. A régenstanács azonban nem fogadta el a lemondást és biztosította a kormányt a bizalmáról. A régenstanács kijelentette, hogy Petala tábornok kizárását távolról sem lehet olybá tekinteni, amely okot adna a bizalmatlanságra.

Bratianu és Averescu megegyezést kötöttek.

A miniszterelnökségi sajtóiroda cáfolja a lemondás híret és kommunikét adott ki, miszerint a kormányválság hírei nem felelnek meg a valóságnak és a Maniu-kabinet, meg a régenstanács között a legteljesebb harmonia uralkodik. Ezeket egyébként a Cuvantul írja.

A Facla ugyancsak foglalkozik a krízis híreivel és úgy tudja, hogy Bratianu Vintila és Averescu között titkos megegyezés jött létre a kormányváltásra vonatkozólag. A megegyezés lényege az, hogy koncentrációs kormány alakulna meg a nemzeti-parasztpárt kizárásával és az összefehérek bevonásával. Averescu javasolni fogja a régenstanácsnak az ilyen értelemben létrejövő kormány megalakulását, amelyben a tervek szerint 2 liberális, 2 lupista, 2 jorgista, 2 nemzetipárti, akik eddig hivatalos funkciót nem töltöttek be és 2 averescanus-miniszter venne részt. A kormány programja a külföldi kölcsön lekötése, a belső rend biztosítása és a kommuniszták elleni kereszteshaditárat lenne.

Összehívták a megyei tanács alakuló ülését

Egy magyar tagja lesz a permanens bizottságnak. — Lázár Agoston dr. alispán kéri a jelölését a bizottsági elnöki állásra. — Az alispán marad meg a közigazgatás élén.

(Arad, március 18.) Ma délelőtt az aradi prefektúra kibocsátotta a meghívókat a megyei tanács alakuló ülésére, amelyet — mint megírtuk — március 27-ikére hívták össze. A meghívó szerint a temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottság elutasította a megyei választások ellen beadott kontesztációt és a tíznapos határidő eltelével a bucuresti-i központi revíziós-bizottság táviratilag értesítette a prefekturát, hogy újabb felvétel nem történik. Így a temesvári bizottság döntése jogerőre emelkedett. Az alakuló ülés március 27-én délelőtt tíz órakor lesz a megyeháza tanácstermében. A tárgysorozat a következő:

1. Az ülés megnyitása. 2. Az összeférhetetlenség, képtelenség vagy méltatlanság kimondása. 3. Esküdtétel. 4. A megyei tanács-hivatal megválasztása. 5. A megyei permanens-bizottság elnökének megválasztása. 6. A megyei permanens-bizottság tagjainak és póttagjainak megválasztása. 7. A verifikáló bizottság választása. 8. Különböző szakkbizottságok létesítése. 9. Az egyes tanácsstagoknak a különböző bizottságokba való delegálása. 10. Az ülés bezárása.

A tárgysorozaton szereplő pontok között a legfontosabb a megyei permanens-bizottság és annak elnökének megválasztása. A permanens-bizottságban — mint ismeretes — egy

magyar tag is — valószínűleg Takácsy Miklós — helyet foglal. A németek részéről Hunyár Algernon ügyvéd kerül a permanens-bizottságba, míg a nemzeti-parasztpárt Furdai József dr. és Popovici Sever dr. ügyvédek delegálja a bizottságba. A bizottsági elnök a megyei közigazgatás feje lesz és a megszűnt alispáni tisztség hatáskörét látja el. Értesülésünk szerint néhány nappal az alakuló közgyűlés előtt adja be kérvényét Lázár dr. alispán, kérve az állásra jelölését.

A megyei tanács tagjai között teljes egyetértés uralkodik ezen állás betöltésére nézve és így biztos, hogy Lázár Agoston dr. lesz a bizottsági elnök és továbbra is megmarad Aradmegye közigazgatásának élén.

Lloyd George Macdonald mellé állt.

A liberális párt értekezletén Lloyd George bejelentette, hogy támogatni akarja a miniszterelnököt.

Londonból jelentik: A liberálisok értekezletén Lloyd George arra kérte pártíveit, hogy ne okozzanak a Macdonald-kormányának nehézségeket a jelenlegi súlyos politikai viszonyok között és a szenttörvényjavaslatra vonatkozó törvényjavaslatot, amelyre a liberális párt a konzervatívokkal egyidejűleg módosító javaslatot adott be, szavazza meg.

Radl professzor lesz Masaryk elnök utóda

Elejtették Benest. — Csehszlovákia új elnökjelöltje barátja a kisebbségeknek.

Prágából jelentik: Előkelő és feltétlenül megbízható helyről származó információk szerint Masaryk elnök 80 éves jubileumának lezajlása után újból tárgyalások indulnak meg, hogy ki legyen Masaryk elnök utóda. Benes jelöltségét immár az összes tényezők elejtették és maga Masaryk elnök is belátta, hogy Benes jelöltségének forszírozása igen könnyen súlyos politikai harcokra vezethetne, ami a köztársaság egységét is megrendítené. Ezért felmerült az a terv, hogy Masaryk elnököt újból egy tudós politikus kövesse. Így került előtérbe Radl Emánuel dr.

nak, a kiváló pacifista egyetemi tanárnak neve, akinek képességeit és objektivitását a kommunistákon, Kramarzőkon és a fascistákon kívül az összes politikai pártok elismerik. Így ma már Radl professzor tekinthető Masaryk elnök legvalószínűbb utódjaként.

Radl professzor köztársasági elnöksége a kisebbségek számára előreláthatólag új korszakot jelentene, mivel a nagynevű tudós legújabbban is ismételtén állást foglalt a kisebbségek kulturális, politikai és gazdasági szabadságjogai mellett.

Módosítják a legfőbb agrárkomité összeállítását.

A kamara ünnepelte Vaidát, aki hosszú idők óta először jelent meg a parlamentben. — Kritzalták a legfőbb agrár-komité működését és Mihalache módosítani fogja a bizottság összetételét.

Bucurestből jelentik: A kamara ülészaka egy heti szünet után ismét megkezdődött. Az ülés elé nagy érdeklődéssel tekintettek, mert dr. Lupu interpellációja volt bejegyezve a bucaresti-i választási visszaélésekre vonatkozólag és ezzel kapcsolatosan támadni akarta a kormányt. Az interpelláció azonban elmaradt, mert Lupu elhalasztotta és így az ülés egyetlen érdekessége dr. Vaida-Voevod belügyminiszter megjelentése volt, aki hosszú idők óta először jelent meg a parlamentben. A többség szünni nem akaró tapssal fogadta és az ováció alig akart elülni.

Pop C. István elnök fölolvasta Masaryk Tamás, Csehszlovákia elnökének köszönő táviratát a román parlament üdvözlése kapcsán, majd Seitanu többségi képviselő kérte a kormányt, hogy részesítse támogatásban a manastireai tüzvész károsultjait. Utána Murto a parlament elé terjesztette a házaló kereskedelem rendszabályozására és a tisztességtelen verseny megakadályozására vonatkozó törvényjavaslatot és a bányatörvény egyes paragrafusaira terjedő módosításokat. Iacobescu többségi a hadsereg szolgálatában levő polgári tisztviselők fizetési és nyugdíjigényét kívánja rendezni. Cosmoschi többségi rámu-

fat arra, hogy a legfőbb agrárkomité több illegális döntést hozott és emiatt élesen kritizálja a komité működését.

Mihalache válaszol a felszólalásra. Kijelenti, hogy nem avatkozik be a komité működésébe, amely autonóm testület. A döntését respektálni és végrehajtani kell. Elismeri azonban, hogy a komité összeállításában nem teljesen kifogásolhatatlan és így jogos a panasz. Amennyiben a kamara szükségét látná — mondotta Mihalache — a parlament elé terjeszt egy javaslatot, amely a komité összeállítását módosítaná. A többség Mihalache felszólalását viharosan megtapsolta. Napirenden a hadsereg átszervezésére vonatkozó törvényjavaslat vitája szerepelt.

Sikertelen dinamitos merénylet a bucaresti-i gyors ellen.

A bucaresti-i—constantai vonalon. Sarulesti állomás közelében dinamitpatront helyeztek el a sínre, de a gyorsvonat elszakította a gyújtózsínort.

Bucurestből jelentik: A CFR igazgatósága ma délelőtt táviratot kapott, miszerint a bucaresti-i—constantai vonalon. Sarulesti állomás közelében, a pályaór, a vasuti testen 3 dinamittöltényt talált, amelyek azon-

Spanyolnátha,
torokgyulladás
és meghűlés
ellen véd

Panflavin
PASZTILLA

Veszedelemesek a szárító kokszkályhák

Temesváron két családot álmában csaknem megfojtott a szétáradó koks-z-gáz.

Temesvárról jelentik: Csaknem végzetessé vált, szerencsére könnyű kimeneti gázmérgezési baleset történt az éj folyamán Temesvárott. A Skudier-tér egyik házában, a földszinti lakásban átalakítási munkálatok folynak és hogy a száradás könnyebben történjen, két hatalmas kokszkályhát állítottak be éjszakára a helyiségekbe. A lakás fölött lakó Török Ferenc munkafelügyelő az éjszaka hirtelen arra ébredt, hogy különös szag terjeng a levegőben, fáj a feje és heves fülszagatása van. Kitért a lakása ablakait és fölkelte feleségét, fiát, a leányát, akik hasonlóan rosszul érezték magukat.

Török leszaladt a földszintre és ekkor megállapította, hogy a gáz onnan szűrődik fel. Föllármázta a szomszédban lakó Marschall Józsefet, a háztulajdonos fiát, akinek különösen az 5 esztendőes kisleánya panaszkodott gázmérgezési tünetes rosszulétról. Csakhamar megjelent a helyszínen a rendőrség is, hatósági orvos kíséretében, aki eloltatta a kokszkályhák tüzeit, mert az egész házban szétterjedő szén-gáz az átvókra a legnagyobb veszedelemet jelenti és így is csak Török Ferenc mentette meg a családját és a szomszédokat a végzetes szerencsétlenségtől.

A zenei plágiumról.

Írta: Dr. SZELLE KÁROLY.

A plágium állandó témája a zenei folyóiratoknak, irodalmuk ma már olyan nagy, hogy vastag kötetek foglaloznak vele. Vannak emberek, kiknek kedvenc foglalkozásuk a plágiumok felfedezése, s mindenütt plágiumot szimatolnak. Van közöttük jó hallású, akit épen finomabb érzése vezet rá a burkoltan jelentkező utánzás kihallására is, de van közöttük botfüllű is, aki épen azért, mert nem tudja észrevenni a finomabb eltéréseket, süti rá mindenre a plágium vádját. Hogy tovább ne menjünk, vannak emberek, akiknek pl. minden magyar nótá egyforma. Ha meggondoljuk, a végeredményben pár hanggal való kombinatív lehetőség olyan hallatlanul ki van már merítve, hogy abszolút ujját, mindentől elütöt, igen nehéz találni s nem csoda, ha képten-nyomon akadni reminiscenciákra, hasonlóságokra.

A plágium lehet tudatos és öntudatlan, az előbbi egyszerű lopás, az utóbbi az úgynevezett utánérés. Ez az utánérés még a legnagyobb komponistáknál is előfordul. A valaha hallott dallam a komponálás közben, az inspiráció hevében felbukkan az öntudat alól és azt mint önálló gondolatot dolgozza fel a zeneköltő. Ilyen utánérés pl. Beethoven Eroica szimfóniájának Esz-dúr főtémája Mozart Bastien és Bastienne-jéből, Wagner számos Weber és Mendelssohn reminiscenciája: a Tannhäuser-járduló nagy kórusa — Weber Büvös vadászának Agothe-áriájából, Rajna kincse nyitánya — Mendelssohn Melusina nyitányából, Grieg Peer Gynt visszatérésének vihártémája viszont Beethoven Pastoral szimfóniájának vihártémájával azonos és így tovább. Még a melódikus

ötletekben világrekordot tartó Schubertnél is előfordulnak utánérések.

A tulbuzgó plágiumkutatók ambíciója sokszor igen mulatságos eseteket is produkál. Így nemrég egy jónévi német zenei folyóiratban jelent meg egy nagyképi cikk a következő hangzatos címmel: „Wagner ein Plagiator?” „Az igazság a Tannhäuser Zarándokok karáról”. Wagner utazása közben — írja a lap — egy kis városka hoteljében szállt meg és már korán reggel felkeltette magát, hogy az épen munkában levő Tannhäuser Zarándokok karát papírra vesse.

Az alkotás lázában égve, munka közben trombitahangok ütöttek meg fülét: az arra vonuló tüzoltóság jelzéseit keresztettké inspirációját és csökevényes formáik a Zarándokok karának részévé váltak. Vagy egy másik eset, melyben neves zeneesztétikusok is kompromittáltak magukat, arról szót, hogy Puccini Turandot-ját egy ismeretlen olasz hölgy eredetijéről másolta le. Mondanunk sem kell, hogy az ismeretlen komponista hölgy, akitől Puccini „lopott”, ellílt: mint a kámfor.

Vannak aztán plágiumok, amelyek nem is plágiumok, hanem nagy elmék titokzatos találkozásai. Egyidejűleg, egymástól függetlenül keletkező, de egyező melódiák ezek. Véletlen találkozások, vagy pedig gondolathullámok átvitele, amelyet az érzékeny állapotban levő agy felfog.

Egészen másként áll a dolog a könnyű zenénél. Itt nem veszik olyan tragikusan a dolgot. Sőt vannak, akik a plagizálásnak köszönhetik hírnevüket és megélhetésüket (nomina sunt odiosa). Anélkül, hogy a könnyű zenét lekiacsinyelnék — mert jó könnyű zenét írni nem könnyű és pláne egy Valencia is művészet a maga nemében — bátran elmondhatjuk, hogy

minden sláger valahogyan, vagy valahonnan össze van lopva. (Bár magam nem vadászom plágiumokra, mégis észre kellett vennem, hogy a most divatos Sonny boy chansonjának főrésze szóról-szóra egyezik a Walkür harmadik felvonásbeli Brunnhilda-ária egy részletével.) Maga Paul Whiteman, a jazz királya minden kertes nélkül bevallja, hogy ez a lopkodás rendszeres és már egész kidolgozott technikája van. Különösen Chopin, Beethoven, Wagner, Liszt a források. Egy-egy klasszikus melódia számtalan slágernek szolgált már alapjául és geránciul. Megfelelő módon kiforgatva, előlről hátra és fordítva, szinkopázva és négeresítve, úgy, hogy ember legyen a talpán, aki mégis ki tudja hámozni a jazz-burokból a klasszikus magot. Néha meg egyáltalán nem kell a fantáziánkat megerőltetni, hogy az eredetire ráismerjünk.

Vannak aztán slágerek, amelyek nyíltan támaszkodnak pl. valamely operarészlet vagy más, ismert, komoly melódia világhírnevére. Ezek a klasszikusokból való lopkodások egészen ártatlan természetűek, hisz Beethoven vagy Chopin nem mondanak vétőt, legfeljebb megfordulnak sirjukban. Másként áll a dolog és kellemetlenségekre vezethet, ha a slágerkomponista szerzői jogvédelem alatt álló kollegájától lopkod. Ilyenkor nem ritkán azzal érvel a megvádolt, hogy melódiáját egy általam ismert ősforrásból mentette, pl. egy Chopin Walzerből, tehát mindkét melódiát közös forrásra vezeti vissza és bebizonyítja, hogy mindketten abból loptak. Érdekes tárgyalás zajlott le nemrég Kopenhágában. A vádlott, egy jónévi dán komponista, újsághírdetést tett közzé, mely fiatal, ismeretlen és összeköttetés nélküli slágerkomponistákat keresett. A jelentkezők közül néhány németzeneszerzőt

Megfelebbezték az aradi tanácsválasztást.

Az Angel-lista tagjai kontesztációt nyújtottak be. — Április 7-ikén tárgyalja a temesvári revíziós bizottság a felebbezést. — A Magyar Párt meg van elégedve a választás eredményével. — Az elnöki tanács ülése.

(Arad, március 18.) Ma este hat órakor filést tartott az aradi Magyar Párt elnöki tanácsa, Barabás Béla dr. elnöke alatt. Az elnöki tanács a március 14-iki tanácsválasztás kérdésével foglalkozott és megvitatta a választáson történt eseményeket, valamint az eredménnyel kapcsolatosan előállott helyzetet. A megbeszélés a késő esti órákig tartott, majd utána az elnöki tanács kommunikét adott ki, amelyben leszögezte, hogy a Magyar Párt vezetősége meg van elégedve a kedvezőtlen előfeltételek közepette lezajlott választás eredményével.

Megállapítja a kommuniké, hogy dacára a sok nehézségnek és akadálnak, a választás

eredménye mégis kielégítő, mert 14 mandátumot sikerült szerezni, tehát kettővel többet, mint amennyit a paktumtárgyalások idején felajánlottak.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a temesvári kormányzóság revíziós bizottságához felebbezés érkezett be az aradi tanácsválasztás ellen. A kontesztációt a dr. Angel-lista tagjai adták be és abban különböző szabálytalanságra hivatkozva kéri a választás megsemmisítését. A revíziós-bizottság április 7-ére tűzte ki a felebbezés tárgyalását. Ugyanekkor tárgyalják le a magyarádi és temesvári választások ellen beadott felebbezést.

Egy angol tengernagy leánya Ghandi felesége.

Miss Madelaine Slade fanatikus rajongója az indiai szabadságharc vezérének. Nagy-Britannia indiai flottája egykori parancsnokának leányát Román Roland Ghandiról írt könyve készítette a nagy hindu mellé. — „Olyan boldog vagyok, mint akármelyik asszony a világon,” — mondja.

(Bombay, március 18.) A kicsi, fekete ember, a világ leghosszabb füleivel és a legnagyobb szívével diadalmasan hagyta maga mögött vándorkísérésének első szakaszát. Senki sem tudja, hová vezet az útja, maga Ghandi sem. Van azonban egy lány, aki bizik utolsó győzelmében, olyan erősen, ahogy csak szerető asszonyok tudnak bízni. És ennek az asszonynak vissza kellett maradnia Adalban a szent Szabamara folyónál a Ghandi-kolónia himlőbetegeinek ápolás, céljából. Mert épen akkor, amikor Mahamatha utjára indult, a gujarati sós vidéken, Ghandi közvetlen környezetében 21 himlőmegbetegedés fordult elő, amelyek közül három halálosan végződött. Ghandi meglátogatta az 6 himlőbetegeit és nem kapta meg a járványt épen úgy, mint Napoleon, amikor Jaffában a pestises katonái kö-

zött tartózkodott, nem lett pestises. És Ghandi égő napsütésben vándorol Surak felé, míg Miss Slade otthon marad.

Ez a Miss Madelaine Slade egy tengernagynak a leánya, aki egykor Nagy-Britannia indiai flottája fölötti parancsnokolt. Ma 36 éves. Négy-öt évvel ezelőtt Párisban, amikor egy hotelszobában Romain Rolandnak Ghandiról írott könyvét olvasta, elhatározta, hogy Ghandihoz megy. Eddig London, Páris, Bern között élte a gazdag és független angol turisták életét. A könyv elolvasása után levelet írt Ghandinak és megkérdezte tőle, hogy eljöhet-e hozzá és lehet-e egy egész életre a rabszolgájára. Néhány hét múlva Ghandi rövid sajátkezű választát kapta: Szívesen látja őt. Egy évig készült elő új hivatására. Ruháit: a párisi és londoni szabócégek remekait az indiai kaddarból font ruhákkal cserélte fel és a hindu szent iratokat tanulmányozta. Legyőzte családjának ellenállását. Ghandihoz ment és mellette maradt. Egy év múlva letette az utolsó fogadalmat és egy indus martirhercegnő után felvette a Mária-Bey nevet.

Európai arca egy kelkes madonnaképet tüntet fel. Az indiai egy öregedő parasztszövény. Csak mezitláb jár és a hindu sarut hordja. Egy kis deszkakunyhóban lakik, amely egy fogházcellához hasonlít. A kunyhó kőpadlóján csak egy rokka és egy gyapjútisztító készülék van. Reggel négy órakor kel, ötig imádkozik, megfürdik a szent folyóban és azután egész estig fon. Akkor ismét imádkozik és kilenc órakor pihenőre tér. Kemény, fehér tábori ágy, a folyó partján a csillagos ég alatt van, hét méternyire Ghandi ágyától. Közük azonban van egy sövény. Inkább szeretne a csupasz földön aludni, úgy mint Ghandi, azonban nem teheti ezt meg a kobrakigyók miatt, amelyek éjjel a folyóparton leselkednek.

— Nem úgy érzem magamat, mint egy idegen, az idegen országban. — mondja Miss Sladen. — Ugy érzem, mintha magam mögött hagytam volna a sötét éjszakát és a világságra értem volna. Olyan boldog vagyok, mint akármelyik asszony a világon. Nagy áldozatot hoztam, de nem hiába. A munka a jutalmam. Azért vagyok itt, mert Ghandiban és az ő eszméi tündöklésében abszolút hiszek és semmi körülmények között nem érnék más életet. Az Isten Ghandit is ezt az országot adta nekem, itt vagyok és itt maradok.

Nem tagadja, hogy nem szívesen maradt vissza a beteg gyermekek és a himlős betegek ápolására. Szeretett volna Ghandival menni. Ghandi azonban nem akarja az asszonyokat az első szontra állítani. És különösen nem ezt

kissé retusálva, saját nevére adta ki és szép pénzt szerzett már ilyen módon, mikor egy szép napon beleavatkozott az ügyészség és család miatt eljárás indult ellene. A szenzációs ügy azonban valóságos humorba fulladt. Épületes dolgok derültek ki a főtárgyaláson. Például egy érdemes tiszteletes egy pikáns szövegű foxtrottot, egy érdemekben megöszült iskolaigazgató egy nemkevéssé sikamlós és ledér tangót szállított és így tovább. A legnagyobb derűtséget azonban az keltette, amikor a védő kimutatta, hogy valamennyi felhasználott sláger is lopott zene volt.

Új és érdekes nézőpontból tekint a plágium kérdését Pauli német zeneesztétikus. Megállapításai, melyek merészek ugyan, de gondolkodásra készítetnek, a plagizátorok malmára hajítják a vizet. Szerinte a melódiát, a mely liktető eleven erő és több mint a ritmus által összefűzött hangok egymásutánja, szabadá, közkinccsé kellene tenni. Ez, bár első pillanatban furcsának hangzik, mondja Pauli, de ha meggondoljuk, hogy minden melódiának olyan talajból sarjadzik, amelyet előzőleg már generációk munkáltak meg, tehát végeredményben kollektív munka eredménye, mindjárt nem találjuk olyan különösnek. Pauli a melódiának egy személy általi korlátlan kisajátításában, tulajdon jogában az alkotótevékenység megszüntetését látja és figyelmeztet érdemlő megállapításra, hogy a mai szerzői jog érvénye esetén például okáért Beethoven Diabelli variációi, sőt Schubert Forellen kvintettje és Tod und das Mädchen kvartettje sem születettek volna meg. A ma érvényben levő szerzői jog értelmében ugyanis nemcsak idegen, hanem saját melódiának még más saját szerzeményben való alkalmazása is tilos, ha a melódiát a kiadó megvette.

Nézzete meg

az

IVETTE

kirakatokat

Az „IVETTE“ MOSÓSELYEM az elismert és kipróbált legkitűnőbb mosóselyem anyag. Az összes létező minta és színárnyalatban, minden jobb divatáruházban kapható.

Csak akkor valódi, ha „IVETTE“ Travis szegélynyomással van ellátva.

az angol asszonyt. Amilyen szilárdan hisz Ghandiban, annyira remeg is érte. De magát is félti, fél a deportálástól, a saját magától és Ghandiétól. — „Ha bezárnak. — mondja — az teljesen hiábavaló, azonban, ha Indiát el kellene hagynom, az borzalmas lenne.”

Mert hogyan tudná ő elhagyni Ghandit? Ghandi csapatával Nappához ért el és folytatta útját Borsad felé. A betegeket lovaszekereken viszik. Ghandin már látszik a fáradtság, azonban rendületlenül folytatja gyaloglását.

Londonból jelentik: Ghandi új rendeletében szigorúan megtiltotta, hogy kíséretének tagjai pénzt tartsanak maguknál és felszólította őket, hogy minden személyes szükségleteiket jelentsék nála. Ghandi esetleges elfogatása esetén női önkénteseket fognak toborozni.

Erdélyi magyar vállalkozó borzalmas tűzkatasztrófiája Bucurestiben.

Vadász Endre tragédiája. — Ruhatisztítás közben felrobbant a benzín.

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt 10 órakor a Pasagiul Imobiliarión levő hatemeletes bankpalota egyik lakásában tűz ütött ki és kis időre, hogy az egész épület nem esett áldozatul a lángoknak. A tüzeset részletei a következők:

Vadász Endre erdélyi származású vállalkozó feleségével a fürdőszobában ruhát tisztított, amidőn a tisztításhoz használt benzín felrobbant és a lángok Vadász Endre ruhájába kaptak. Vadász Endre rémülten szaladt ki a fürdőszobából és a hálószobába rohant, ahol végighempergett az ágyon, hogy eloltsa a lángokat. Csakhamar azonban az ágy is lángrobbant és a szerencsétlen ember ruhája nem aludt el. Mint égő fálya rohant ki a folyosóra, ahol összecsiszította a folyosó lakóit, akik rémülten siettek Vadász segítségére. Sikerült is eloltaniok az égő ruházatot, de a lángok addigra belekaptak a lakás berendezésébe és félő volt, hogy a tűz tovább terjed, amely annál inkább katasztrófális lett volna, mivel a palotának több száz lakója van. Hatalmas páncél tört ki, értesítették a tűzoltóságot, amely hamarosan lokalizálta a tüzet. Vadász Endre sebei igen súlyosak és a Brancoveanu-kórházban vették ápolás alá.

Nem neveztek ki magyar újságírókat a temesvári tartományigazgatóság sajtóosztályához.

Bocu igazgató szerint ez azért történt, mert valamennyien tudnak magyarul. — Egyelőre csak három osztály működik teljes létszámmal a kormányzóságban.

Temesvárról jelentik: A temesvári tartományi igazgatóság március hó végére teljesen megalakul. Bocu Sever tartományigazgató nyilatkozott a direktorátus eddigi viszonyairól és a következőket mondta:

— Egyelőre a belügyi, földművelésügyi és közoktatásügyi részort működik teljes létszámmal. Nem teljesít szolgálatot még a pénzügyi és közegészségügyi osztály. Március végére már 359 tisztviselője lesz a direktorátusnak, jelenleg mindössze 70 hivatalnok nyert beosztást.

A direktorátus tisztviselőit a tartományigazgató szerint más részortokból vették át és a személyzet ellátmánya így nem jelent semmiféle költségföbbletet.

Bocu tartományigazgató elmondta még.

Irodalom és művészet

A pesti színházak heti műsora. Budapestről jelentik: A budapesti színházak heti műsora: Vigaszínház, Szerda, péntek, vasárnap, hétfő: Grand Hotel. Csütörtök, szombat: Takáts Alice. Vasárnap délután: Matyika színésznő szeretne lenni. — Magyar Színház, Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap: Volpone. Péntek: Hamlet. Vasárnap délután: Babszem Jankó (gyermekelőadás). — Belvárosi Színház. Egész héten minden este: A templom egere. Vasárnap délután: Földművelésügyi János. — Városliget Színház, Szerda: Varázsvölgy. Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap délután és este: Halványsárga rózsák. Szombat délután: Carmen. Király Színház. Egész héten minden este: Viktória. — Fővárosi Művész Színház. Egész héten minden este: A csunya lány. Vasárnap délután: Jazz-kabare. — Új Színház, Szerda: Szegény angolok. Csütörtök, vasárnap délután: Béla, aki 26 éves. Péntek: A népbiztos (először). Szombat, vasárnap: A népbiztos. Andrássy-utcai Színház. Bajor Gizi, Somlay Artur, Uray Tivadar, Vaszary Piroska, Békefi László, Peti, Kékény, Radó stb. felléptével: A nagyságos asszony álmodik. A legújabb divat. Braun ki lesz csapva. Sötét pont. Kiadó lakás. Békefi konferék. Terézkerületi Színház. Hontay Hanna, Salamon Béla, Rajna Alice, Dayka Margit, Boross Géza, Gárdonyi Lajos, Herczeg Jenő: Pesti kereskedők 1930. A nagy pör. A többség. Expresszlevél. Mennyit kerestünk Házában. A frakk. Cselédke. Commedia dell'Arte. Szim. és. nő. — Royal Orfeum. Csodacsimpánzok. 10 Bonamann. Dagmar Helsing. Bert and James. Ottare. Sisters Mignon. Bookings. Messziről jött ember. Sugár Flóri. Érczkövy. Sárossy. stb. — Bethlen-téri Színház. Márciusi műsor. Mákvirág. Fogat fogott. Áldott rossz ember. Mi van eladó. Papagájok. III. em. 24. Magánzámok, tréfák, stb.

Egy pesti honvivő regénye. A „Színházi Élet” legújabb száma érdekes riportot közöl arról, hogyan talált rá elveszettnek hitt gyermekére egy híres pesti honvivőnek Bécsben élő elöklő édesapja. — Az új szám közli Kertész Mihály érdekes hollywoodi levelet, amelyben a világhírű magyar rendező beszámol arról, hogy Koray Sári pesti urileány Bánky Vilmaéhoz hasonló karriert futott be Amerikában. Hogyan lett az istállófiúból a Royal Orfeum igazgatója. Ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-utca 8. szám.

A „Viktória” 25-ik előadása. Földes—Abrahám—Harmath gyönyörűsége operettje, a „Viktória” hétfőn kezdődött házak során eljuttatott első jubileumához, a 25-ik előadásához. A közönség állandó ovációi, nyiltszíni tapsai között jutott el ez az érdekes mese és nagy sikerrel zenélt operett a jubileumi előadásához. Főszereplők: Lábas Juci, Vaaly Ilona, a vendég Fejes Teri, Bársony Rózsi, a vendég Kiss Ferenc, Kertész Dező, Sziklay József, Dénes Oszkár és Latabár Arpad. Minden este a Viktória megy.

Patkó Imre előadása az aradi iparosok szabadságvetemén. Szerdán este 9 órai kezdettel Patkó Imre középiskolai tanár tart előadást az aradi Iparos Kulturházban „Németország és a Skandináv államok” címen. Patkó Imre saját tapasztalatai és emlékei alapján ismerteti a németországi

hogyan a Magyar Párt, valamint a német-sváb népközösség ajánlottak ugyan egyes tisztviselőket és ezeket az ajánlásokat a lehetőség szerint figyelembe fogják venni.

Megkérdeztük Bocu igazgatót, hogy a direktorátus sajtóosztályába miért nem neveztek ki magyar újságírókat és miért éppen olyan, aki nem is hivatalos újságíró.

— Az illető kinevezése — mondta Bocu igazgató — Maniu miniszterelnök kívánságára történt. Hogy magyart nem nevezünk ki a sajtóosztályba, ennek elsősorban az az oka, hogy nincs hely, másodsorban pedig valamennyien tudunk magyarul és tudunk magyar újságot olvasni. A német nyelvet azonban nem bírjuk valamennyien és éppen ezért kellett egy német újságíró kinevezni.

városok és Észak-Európa népeinek gazdasági és kulturális életét. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Royal Orfeum műsora szennzők: Csodacsimpánzok. 10 Bonamann. Dagmar Helsing. Bert and James. Ottare. Sisters Mignon. Bookings. Messziről jött ember. Sugár Flóri. Érczkövy. Sárossy. stb. Kezdeté fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor.

A Jézus Élete c. bibliai dráma próbája csütörtökön a katolikus gimnázium tornatermében, szombaton pedig a színházban lesz. A próbák kezdete mindig este 7 órakor van, pontos megjelenést kér a rendezőség.

A Borosszem Jankó friss száma feltűnő tartalommal jelent meg. Főbb cikkei: Látogatás Gombaszögi Fridánál. Fábian Béla, vagy: egy karrier története. Móra Ferenc novellája. Gellért Lajos tanulmánya a drámaíró színésztől. Intim vitatkozás egy kormányparti kegyelmessel. Ezenkívül számos remek szatíra, tréfa, adoma és karrikatura tarkítja Molnár Jenő népszerű, magas színvonalú lapját. Ára 15 lej.

Ellopták az olasz vívók ezüst serlegét.

Egerváros ezüst serlegének kalandos útja Eger és Budapest között. Egy cigánygyerek lopta el a serleget, amelyet Budapesten visszaszerettek.

Budapestről jelentik: A Magyarországon látogatásban levő olasz vívók tegnap Egert látogattak meg. A város ezüst serleget ajándékoztak az olaszoknak. Amikor a Budapestre visszatérő vívók vonatja Hatvan környékén járt, észrevették, hogy a serleg eltűnt. A fellármázott személyzet átkutatta a vonatot, azonban a serlegnek nyomvesztett. Budapesten a

Bárhon megjelent vagy hirdetett könyv megismerhető SANDOR FERENC-nál

El akarták rabolni Vanderbilt fiát.

A fiatal milliárdos boxerrel leütötte a taxisoffiort, aki a rablást megkísérelte s a rendőrségre szállította.

Chicagóból jelentik: A milliárdos Vanderbilt fia tegnap taxin haza akarta magát vitétni. A soffiőr megtudta utasának külétét és nagy sebességgel a külváros felé hajtott, hogy ott társaival elfogassa a milliárdos fiát és váltságdíjat erőszakoljon ki érte. A fiatal Vanderbilt észrevette a soffiőr szándékát és boxerével úgy vágta fejbe, hogy elájult. Ekkor átvette a volánt és a soffiört saját autójában vitte a rendőrségre. Már sokszor megtörtént, hogy a fiatal milliárdost el akarták rabolni, a kísérletek azonban eddig csődöt mondtak.

Csökkentették az adókat Magyarországon.

A magyar költségvetés a parlament előtt. — Wekerle támadása a szociálisták ellen.

Budapestről jelentik: Wekerle pénzügyminiszter ma bemutatta a parlamentnek Magyarország 1930. évi költségvetését. A költségvetés 1398,1 millió pengő kiadással szemben 1401,1 millió pengő bevételt mutat ki. A végösszegek a tavalyi költségvetéshez képest körülbelül 30 millió pengővel csökkentek. A pénzügyminiszter közölte, hogy az adókat 27,2 millió pengővel csökkentették. Wekerle ezután a szociálistákhoz fordult és kijelentette, hogy az ország érdeke ellen vetkeznek, amikor a tökéletesen propagandával megakadályozzák a külföldi tőkének az országba való behozását.

Gyémántlopással vádolják a damaszkuszi püspököt.

Egy szíriai asszony jelentette fel a püspököt, miután eladta neki gyémántjait.

Párisból jelentik: A „Giullo Cesare” nevű óceángözsnek Villefranche-ban történt megérkezésekor — mint ismeretes — letartóztatták Monsignore Athanase damaszkuszi püspököt s Nizabába szállították. A feltűnést keltő rendőri intézkedést braziliai rendőrség távirata alapján fogantatosították, amely jelentette, hogy a püspököt nagy briliáns-lopás miatt körözi s Braziliába való visszaszállítása föltétlenül szükséges.

A püspök letartóztatása óriási szenzációt keltett, mert Athanase püspököt igen szeriözus egyházi személyiségnek ismerték. A püspök több parochiális iskolát vezet s számos tudományos társaság tagja. Amennyire a francia rendőrség az affér tényállásáról tudomást tudott szerezni, csak annyit állapított meg, hogy a püspök december 22-én utazott el Damaszkuszba a braziliai Előszobba, hogy részt vegyen egy ottani rokona esküvőjén. Amikor megérkezett a braziliai Bahiába, megismerkedett egy Theres, Sambini nevű szíriai nővel. Az asszonynál nagymennyiségű briliáns volt és — amint a francia rendőrség információja szól — az asszony szuggeszció útján rávette a püspököt, hogy több ezer font sterling értékben vásároljon tőle drágakövet. Sambininének azért volt szüksége az üzletre, hogy a

keleti pályaudvaron szálltak le az elkészeredett vendégek és ekkor egy magyar vívó észrevette, hogy egy cigánygyerek nagyobb csomagot szorongat a kabátja alatt. Megfogta a gyereket és hamarosan kiderült, hogy a kabát alatt az ezüst serleg rejtőzik. Az olasz vívók annyira megörültek a visszaszerzett ajándéknak, hogy a talvált futni hagyták.

pénzen megszoktathesse vejét, akit a rendőrség tolvajlás és csempészés miatt körözött.

Amikor a briliáns-üzletet perfekturálták, az asszony rá akarta venni a püspököt, hogy egyházi ruhájának egyikét engedje át a vejének s így környékese meg menekülését. A püspök azonban visszautasította a kérést, mert már nyilván keletlenül kezdett lenni rá nézve az asszony furcsa társasága.

A püspök rövidesen visszautazott Európába s hajószállítás után Sambininé feljelentést tett ellene a rendőrségen, amely azután a körözőlevelet továbbította Franciaországba. Mivel a tényállás tekintetében a francia rendőrségnek nem áll más a rendelkezésére a körözőlevél adatain és a püspök valóságán kívül, nem marad más hátra, mint a püspököt valóban visszaszállítani Braziliába, noha ez azt állítja, hogy a briliánsok, amelyek ellopásával Sambininé őt vádolja, tényleg nála vannak, de értéküknél jóval magasabb árat fizetett értek. Ugy hírlik, hogy egyházi körök intervencióját fogják a kényes helyzethez került főpap érdekében s igyekeznek kivívni azt, hogy a tényállást körülményesen kivizsgálják, még mielőtt a püspököt közönséges gonosztörőként Braziliába toloncolnák.

35	Jubileumi vásár	35
éves		éves
a Színházi Versenybazarban		
A t. vidéki vevőközönség érdekeit is szem előtt tartva a jubileumi vásárt március 21-ig meghosszabbítottam, melynek tartama alatt t. vevőknek vásárlásuk összege után 10-15% értékű ajándékot adok.		
Reich József.		

Örök nyugalomra helyezték

Autón szállították haza a koporsót.

Fráter Lóránd utolsó útja.

Érsemlyénben a „nótás kapitányt“

Negyvenezer lej vámot vetettek ki Fráter Lóránd sirkoszorúira.

Érsemlyénből jelentik: Budapestről a legkülönbözőbb hírek érkeztek Fráter Lóránd temetéséről. Csütörtökön még az volt a hír, hogy a Kerepesi-úti temetőbe díszsír helyen helyezik nyugalomra. Özvegye azonban úgy határozott, hogy hazahozza Érsemlyénbe, szülőfalujába, pihenjen szülői koporsója mellett s az ő közelében.

A gyászírt hozó sürgöny.

Szerdán reggel érkezett a szomorú sürgöny Érsemlyénbe. A postamester uriaszony megizente Fráter Lórándnak, hogy sürgős sürgönye van. Hogy mi van a sürgönyben, nem volt lelke megmondani. Fráter Lóránd a községtől néhány kilométerre, a dombtetőn levő tanyáján lakott. Feléje nyomban a faluba hajtatott és beküldte gazdatisztját a postahivatalba. Mikor a gazdatiszt megtudta, mi van a sürgönyben, nem merte átadni asszonyának, hanem azt mondta, személyesen kell átvennie. Fráterné nem tudta megérteni ezt a nagy óvatosságot egy sürgöny felett s kissé bosszusan szállott le kocsijáról. Amitől tartottak, bekövetkezett:

Fráter Lórándné, aki olyan rajongással szerette férjét, a sürgöny elolvasása után ájultan összeesett.

Fráter Lóránd és leánya Boriska, Farkas Lórándné és veje csütörtökön Pestre utaztak és úgy intézkedtek, hogy hazahozzák szeretett halottjukat a családi sírboltba.

A vámnál a koszorukat meg akarják vámolni.

A budapesti Kerepesi-úti temetőben megtartott első gyászszertartásra koszorúk özöne borította be a koporsót és környékét. A család és közvetlen hozzátartozók koszorúit betették a vagonba a koporsó köré, de mintegy husz darab nem fért be és azt külön adták fel. A külön feladott koszorúk és a temetkezési intézet emberei előre jöttek Érmihályfalvára már szombaton este.

Az érmihályfalvai vámhivatal azonban kijelentette, hogy csak azok a koszorúk nem esnek vám alá, amelyek a halottal együtt érkeznek és a huszonegy koszorúra negyvenezer lej vámot vetettek ki.

Hiábavaló volt minden érvelés, a koszorukat vasárnap nem adták ki. Pedig még nem volt eset arra, hogy temetési koszorukat valahol a világon megvámolták volna.

A debreceni diadalut.

Debrecenben még az utakat díszítik Fráter Lóránd nevével azok a plakátok, amelyekkel dal-estélyét hirdette be. És Debrecen népe mélyszégyen megdöbbenéssel és gyásszal várta a nagy költő koporsóját, amit az állomástól autón szállítottak a városon keresztül a határ felé. Mögötte hat színhelyautóban kísérték a családtagok. A Kossuth Lajos-uccánál az összes cigánybandák várták és az „Őszi rózsá, fehér őszi rózsá...“ dalával sikkantáltak el a magyar nótá királyát. A gyászbeszéd azonban elmaradt. Csak a könnyek hullottak a szemekből sűrűn, mint a fellegekből, mert tán az is őt siratta...

Kitárult az ősi kuria sírboltja.

Érsemlyén község egyike a legcsinosabb bismarckérségi községeknek. Valaha több hirnevés, kiváló magyar család lakta. Kazinczy Ferenc itt töltötte nagybátyjánál hét éves koráig gyermekéveit. A községnek két nevezetessége van: a Fráterek ősi háza és a Kazinczy mellszobra. Ezt saját költségén Fráter Lóránd készítette Horvay Jánosral és állíttatta fel a nagy nyelvújítónak. A falu mögött sík mező áll a Fráterek kriptája. Egyszerű pincekripta, amelyet a vonat ablakából látunk eleget az Érmelléken. A kripta előtt kis udvar. A fal előtt föl kell bontani a földet és lépészet járul föl, amely levezet a kripta ajtóig. A sírbolt Fráter Lóránddal megtelik, de kibővítik, hogy a többi Fráternek is maradjon hely. A sírbolt körül szántóföld van, az eklézsia telke. A sírboltot ma nyitják ki, hogy befogadják Fráter Lórándot. A nagy bohém költő ma már csak pár sor írás egy érckoporsón;

született 1872. január 13-án, meghalt 1930. március 12-én.

Óriási tömeg gyűlt össze ma délutánra Érsemlyénre, hogy megadja a végső tisztet a

Megtartották Hirschfeld Mór bűnügyében a felebbezési tárgyalást

A felebbviteli fórum ítéletéről nem érkezett még értesítés Aradra.

(Arad, március 18.) Emlékezetes, hogy a milánói törvényszék néhány napi tárgyalás után az elmúlt év decemberében Hirschfeld Mór aradi textilnagykereskedőt hitelezési csalás miatt három és fél évi fogságra ítélte. Részletesen beszámolt annak idején az Aradi Közlöny erről a feltűnést keltő ítéletről, ami országsszerű nagy meglepetést keltett. Hirschfeldet a milánói Crespi-cég, amelyik a fizetési nehézségekkel küzdő nagykereskedő főhitelezője volt, az egyezkedés ürügye alatt Milánóba csalta és ott, amikor megérkezett, letartóztatták. Huzamosabb ideig volt vizsgálati fogságban, míg végre főtárgyalásra került ez a nagy port felvert „bűnügy“. Több aradi tanut hallgatták ki a tárgyaláson és dacára annak, hogy a védelem minden tekintetben bebizonyította a vádlott jóhiszeműségét, a törvényszék büntetésnek mondotta ki hitelezési csalás bűntettében Hirschfeldet és negyedfél évi börtönrre ítélte. A

szoktlanul súlyos ítélet ellen a védelem felebbezéssel élt és így került a milánói tábla elé Hirschfeld ügye.

Hétfőre tüzték ki a felebbviteli tárgyalást, amelynek eredményéről azonban a mai napig nem érkezett értesítés Aradra.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste dr. Kelemen Gábor ügyvédet, aki, mint Hirschfeld jogi képviselője részt vett a decemberi milánói tárgyaláson is és tőle kért információt. Kérdésünkre

Kelemen Gábor dr. kijelentette, hogy értesülése szerint megtartották a felebbviteli főtárgyalást, de az ítéletről semmi néven nevezendő értesítést nem kapott.

Hirschfeld családjánál is érdeklődtünk, de ők sem tudtak többet mondani, mert eddig nem érkezett hozzájuk sem értesítés a táblai tárgyalás kimeneteléről.

Egy vak szavazó miatt megsemmisítettek egy aradmegyei tanácsválasztást.

A világtalan ember a bírót kérte meg, nyomja a bélyegzőt az általa kijelölt helyre. — Hetvenöt aradmegyei község tanácsát összehívják, a többiben vizsgálat indul meg.

(Arad, március 18.) A megyei prefektúra elrendelte, hogy azokban a községekben, ahol nem kontesztálták meg a választásokat, mihamarabb tartssák meg az alakuló ülést, hogy megindulhasson a produktív munka. Eddig 75 község aktív adtak ki az illetékes főbírnak, akik a községi tanács összehívása ügyében intézkednek s most gyors tempóban következnek a többi. Ahol kontesztáció történt, ott a határidő leteltével nyomban dönt a megye interimár-bizottsága, amely a lehető leggyorsabban likvidálni akarja a községi választások kérdését.

A megye interimár-bizottsága ma több községi választás ellen beadott kontesztáció kérdésével foglalkozott. Az egyiket a borosbesi járásban levő Mustesti községben történt választás ellen adták be. A felebbező Sandru Ianc községben gazda azzal az indokolással felebbezett, hogy Ander Vasile választómán a választást levezető bíró nyomta rá a pecsétet az egyik listára. Megállapítást nyert, hogy a bejelentés megfelel a valóságnak, miután a

vak volt és megkérte a bírót, tegye az ő nevében a pecsétet az általa megjelölt listára.

Az interimár-bizottság részben helyt adott a kontesztációnak és miután ezen szavazat megsemmisülésével a bíró és pénztáros nem rendelkeznek a törvényben előírt többséggel, ezen állások betöltésére új választást rendel el.

A halmágyi járásban levő Grosi községben tartott választást Luca Todor és társai azzal az indokolással felebbezték meg, hogy a választási elnök fél ótkor délután zárta le a szavazást öt óra helyett. A felebbezést, mint alaptalan, elutasították. A halmágyi járásban még Bodesti községben felebbezték Butor Traian bíró megválasztása ellen. A felebbezést elutasították. Halmágycsanak községben Mitrofan Bancius és társai adtak be kontesztációt azon a címen, hogy a községi rendőr befolyásolta a választókat. A kontesztációt elutasították. A Poonari községi választás ellen beadott felebbezés ugyanerre a sorra jutott. Nagyon sok felebbezés érkezett be azon a címen, hogy a megválasztott tanácsstagok között rokonsági kötelék áll fenn.

Holnap adják ki Oanea borosbesi főszolgabírónak a csermői községi választás elleni felebbezés aktáit, miután a választás ügyében az interimár-bizottság — mint megirtuk — vizsgálatot rendelt el. A felebbezés főindokolása az volt, hogy a szavazólapokon sajtóhíbszerű szerepelt a jelöltek neve. Csermőn — mint ismeretes — a magyarság szép győzelmet aratott, amennyiben számarányán felül jutott képviselőnek a városi tanácsban. A község lakosága azonban teljesen meg van elégedve az eredménnyel és a románság maga is sokszáz aláírással ellátott kérvényt adott be, kérve a kontesztáció elutasítását. A főbírói vizsgálat után dönt az interimár-bizottság arról, hogy jóváhagyja-e a csermői választást.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ. Ma, szerdán pontosan háromnegyed 5, 7 és egynegyed 10 órakor a 100 százalékos éneklő- és zenélő filmesoda a TRAFALGÁRI OROSZLÁN (Lord Nelson utolsó szerelme) premierje. Főszerepekben a filmművészet két büszkesége Corinne Griffith és Várkonyi Mihály. Pontos megjelenést kérünk, mert az előadások megkezdésekor az összes bejárati ajtók becsuknak zárva. Jegyelővét minden délelőtt 10 órától 12-ig a Central Mozgó és a Városi Színház pénztárainál.

VÁROSI SZÍNHÁZ MOZGÓ 5, 7 és 9 órakor Premier. Elinor Glyn híres regénye nyomán BIZTOSÍTSA MAGÁT. Végtelenül kedves vigjáték. Főszerepben a ragvó és bűbajos Clara Bow.

ELITE MOZGÓ. Ma utoljára Harold Lloyd-dal a főszerepben MEGJÖTT A GÓLYA. Kacagató sport vigjáték.

GRADISTE MOZGÓ 7 és 9 órakor utoljára Syd Chaplin-nel a főszerepben: JÓN A GORILLA, mulatságos vigjáték.

HIREK.

Légi fegyverkezés folyik világszerte

Az amerikai fegyverkezés 140 százalékkal emelkedett. — Érdekes interpelláció az angol parlamentben.

Londonból jelentik: Az angol alsóházban a légügyi költségvetés tárgyalása során Sir Samuel Hoara volt konzervatív légügyi miniszter bírálta, hogy a kormánynak nincs meghatározott légügyi politikája. Pedig manapság semmi sem aggasztóbb, mint a légügyi fegyverkezési verseny. A francia légiflotta 113, az olasz 25, az amerikai 140 százalékkal emelkedett az utóbbi időben. A kormánynak arra kellene törekednie, hogy helyreállítsa Amerikával, Olaszországgal és Franciaországgal az egyenlőséget és ez lenne az első lépés a fegyverkezés megszüntetésére.

Az indiai repülőposta közlekedése iránt Olaszország nehézségeket gördít, de ugyanakkor a német és francia repülők akadálytalanul közlekedhetnek.

Montague államtitkár válaszában több előző felszólalásra kijelentette, hogy Anglia a negyedik helyen áll a világ hadügyi légi flottájában. Franciaország 1300, Olaszország 1100, Amerika 900, Anglia 700, Japán 500 katonai repülővel rendelkezik.

— Időprognózis. Nyugaton sok helyütt esős idő várható, később hőszűréssel.

— **PÉNTEKEN SZAVAZZA MEG A PARLAMENT A RÉGI LAKBÉRLETI TÖRVÉNY MEGHOSSZABBÍTÁSÁT.** Bucurestiből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a régi lakbérleti törvény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat, amelyet az előkészítő bizottság véleménye alapján két esztendőre kell meghosszabbítani, pénteken kerül a parlament elé és a kormány még akkor meg is fogja szavaztatni, hogy már szombaton ki is hirdethesse.

— **Cáfolták Cita Davila washingtoni követ visszahívását.** Bucurestiből jelentik: A Lupta értesülése szerint a diplomáciai testületben e hónap végén változások állnak be. A lap megcáfolja Cita Davila washingtoni követ visszahívását. A berlini követi állásba Manoilescut és Gafencut kombinálja a Lupta.

— **Elsimult az egyenetlenség a kormány-pártban?** Bucurestiből jelentik: Az Epoca tudni véli, hogy a kormány két frakciója között megegyezés jött létre, olyképen, hogy Popovici volt miniszter ismét belép a kormányba.

— **Sulyos beteg Balfour.** Londonból jelentik: Balfour állapota néhány nap óta aggodalmat keltő.

— **DEZIGNÁLTÁK AZ ÚJ LENGYEL MINISZTERELNÖKÖT.** Varsóból jelentik: Symonski Gyulát, a szenátus elnökét bízták meg ma a lengyel köztársaság elnöke az új kormány megalakításával. A designált miniszterelnök elfogadta a megbízatást és ma este már tárgyal a lemondott elnökkel: Bartellel. Az új miniszterelnök foglalkozására nézve szemorvos és a vilnai egyetem tanára. Egyébként Pilsudszky leghűségesebb elvtársai közé tartozik.

A legszebb filmet látja,

A leggyönyörűbb zenét hallja

— **Csökkent az amerikai adóbevétel a tőzsdekrach miatt.** Newyorkból jelentik: A tőzsdekrachok következtében — mint a statisztikusok most megállapították — 400 millió dollárral kevesebb adó folyik be, mint a múlt évben.

— **Vámegyezséget kötött Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Lengyelország.** Genéből jelentik: Ausztria, Magyarország, Csehország és Lengyelország képviselői vámegyezség kötésére ügyben konferenciát tartottak. A delegátusok között elvi megállapodás jött létre. A lengyeleknek egyelőre fenntartásai vannak, így a végleges egyezséget egy későbbi időpontban kötik meg.

Járványos kórokozók elleni védekezési és erejét fokozza a JEMALT, kellemes, csukamájolaj készítmény. — Egy doboz ára 72 Lf.

Lemondott a brandenburgi tartományi elnök.

Az elnök felesége biztosítási csalást követett el. — Szakértő orvosok vizsgálták meg az asszony elmeállapotát.

Berlinből jelentik: Nagy botrány foglalkoztatja a politikai köröket. Dr. Momm brandenburgi tartományi elnök lemondott állásáról, mert felesége ellen bűnvádi eljárás folyik. Az elnöknek nagyértékű képtára van, amelyet jelentékeny összegre biztosított be. Fe-

lesége suhanccokkal ellopatta a képeket és jelentkezett a biztosítási díjért, mire feljelentették. Általános vélemény szerint az asszony abnormális és ezért szakértő-orvosok vizsgálták felül elmebeli állapotát. Ettől függetlenül folyik tovább a bűnvádi vizsgálat.

A börtönbe menekült ellenségei elől a chicagói alvilág vezére.

Newyorkból jelentik: Chicago alvilágának egyik hírhedt vezére most töltötte ki a rá rótt egy évi fogházbüntetést, amelyet tiltott fegyverviselésért kapott. A bandavezér önként jelentkezett büntetésének kitöltése végett, mert megtudta, hogy más bandák el akarják tenni láb alól és az engedély biztos helynek a

börtönt tartotta. Kiszabadulása előtt számos gyanus egyén ólálkodott a pittsburgi börtön körül, mire a börtönigazgató másik fogházba csempészte és onnan történt az elbocsátás. A vezér titkárával együtt hirtelen golyóálló autóján hagyta el a börtönt.

— **Meghalt az öngyilkos bécsi nagyiparos.** Bécsből jelentik: Pollák-Parnegg Frigyes ismert bécsi nagyiparos, aki — mint egyedül az Aradi Közlöny jelentette mai számában — tegnap délután bécsi közútjában fölbőltötte magát, ma reggel meghalt.

Kárpáti Benzoe-crém reggel Kárpáti Benzoe-crém este

a hölgyek nélkülözhetetlen arcápoló szere.

— **Néhány napon belül Vágvölgyi Endre elhagyja a szanatóriumot.** Emlékeztet még Vágvölgyi Endre öngyilkossági kísérlete, akit tette elkövetése után egy marosvásárhelyi szanatóriumban vettek ápolás alá. Édesanyja, dr. Vágvölgyi Lajosné, az aradi főrabbi felesége mindaddig fia betegágya mellett tartózkodott, amíg az teljesen fel nem gyógyult. Tegnap hazaérkezett Aradra dr. Vágvölgyiné, aki elmondta, hogy fia állapota már olyannyira az örvendéses javulás útján van, hogy 3-4 napon belül elhagyhatja a szanatóriumot. Vágvölgyi Endre nem jön haza, hogy itthon feledje el a kellemetlen emlékü napokat, hanem egy Marosvásárhelyhez közeli faluban, Gyulaházaán heverti ki a seb és általában a szomorú eset következményeit.

— **Siremléket emeltek a kápolnai csata halottjainak sírja fölé.** Kápolnáról jelentik: Az emlékeztet kápolnai csata halottjainak tömegsírja fölé egy siremléket emeltek, melyet március 15-én avattak fel. A felavató beszédet Krispián Imre országgyűlési képviselő mondta.

— **Páris árvízveszedelem fenyeget.** Párisból jelentik: A Szajna vize erősen emelkedőben van és attól félnek, hogy Páris is eléri az ár. Poitiers város viz alatt áll. A délfraanciaországi árvízkárosultak felségélyezésére eddig 30 millió frankot gyűjtöttek. — **Berlnből jelentik:** A délfraancia árvízkárosultak segélyezésére egy szövetség alakult, melynek elnökét Huber egyetemi tanárt választották, aki a hágai állandó nemzetközi bíróság tagja.

ha megnézi ma a

CENTRAL mozgóban

— **Elhalasztotta a bíróság Barbu Ionescu második kártérítési perének tárgyalását.** Londonból jelentik: Mára tüzte ki tárgyalásra a londoni bíróság. Barbu Ionescu második kártérítési perét és a „Daily Express” képviselője kérvényt nyújtott be a bírósághoz, hogy a tárgyalást egyelőre napolják el és csak akkor tartásuk meg, amikor a felelőző bíróság döntést hoz az ismert Barbu Ionescu-„Evening Standard”-ügyben, melyet tudvalevően az első fokú bíróságnál Barbu Ionescu nyert meg. A bíróság helyt adott a „Daily Express” ügyvédje kérésének.

Leghatásosabb vértisztító és hashajtó a

dr. Földes-féle Solvo-pilula.

Készíti dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

— **Krenner Miklós dr., az ismert magyar publicista elköltözik Aradról.** Aradváros társadalmát és kulturális életét érzékeny veszteség éri dr. Krenner Miklós távozásával, aki a közeli napokban Kolozsvárra költözik. Dr. Krenner Miklós, aki az erdélyi és bán-sági kisebbségi újságíró-szindikátus elnöke. Kolozsváron, a romániai magyarság kulturális központjában végre olyan környezetbe kerül, ahol kivételes képességeit megfelelő keretek között eredményesen érvényesítheti a romániai magyarság érdekében. Aradi barátai és tisztelői sajnálattal veszik távozását. A magyar kisebbség Kolozsváron egy olyan vezető egyéniséget nyert benne, aki hivatva van arra, hogy kulturális életüknek szóvivője legyen.

— **Borzalmas tűzvész Galatiban.** Galatiból jelentik: Ma hatalmas tűzvész pusztított a városban, melynek terjedését az erős szél nagyban elősegítette. A tűzoltóknak csak nagy erőfeszítés után sikerült a tüzet eloltani. A kár jóval meghaladja a tízmillió lejt.

— **Tömeges sztrichninnmérgezősek Stuttgartban.** Stuttgart. Hushagyókedden az ősi szokás szerint Stuttgartban számos vén medvét öltek és a város lakossága nagy mennyiségben fogyasztotta a medvehúst. Másnap száz ember sztrichninnmérgezés tünetei közepette megbetegedett. A vizsgálat megállapította, hogy az egyik medvét Mannheimban sztrichninnel ölték meg. Egy medvétáncoltató, aki a husból evett, olyan kinokat szenvedett, hogy kiugrott a kórház emeleti ablakán és meghalt.

— **Letartóztattak egy bestiális apát.** Győr-ből jelentik: Ma letartóztatták Szűcs Ferenc 40 éves munkást, akitől a különböző feljelentések nyomán megindult nyomozás megállapította, hogy merényletet követett el tíz és öt éves leánygyermekjei ellen.

— **Két angol tisztet végeztek ki a háboru alatt.** Londonból jelentik: Az angol hadügyminiszter egy interpellációra kijelentette, hogy a háboru alatt két angol tisztet végeztek ki szökés és egyet szökés és gyilkosság miatt. Gyávaság miatt azonban egyetlen-egy tisztet sem végeztek ki. Kijelentette ezenkívül, hogy a rossz toborzási eredmény miatt a hadsereg létszáma a minimálisnál is alacsonyabb, ami nagy gondot okoz a haditanácsnak.

„A trafalgári oroszlán”-t.

— **Egy aradi tisztviselő hirtelen halála a temesvári állomáson.** Temesvárról jelentik: Ma reggel, amidőn a reggeli gyorsvonat beérkezett Aradról Temesvárra, a józsefvárosi pályaudvaron egy idősebb férfit hirtelen epilepsziás görcsök leptek el. Orvost hívtak, amidőn azonban az megérkezett, már csak a beállott halált konstatálhatta a férfinél. A rendőrség a holttestnél talált iratokból megállapította, hogy Jandl Adolfnak hívják, aradi, 53 éves tisztes tisztviselő. Értesítették hozzátartozóit hirtelen haláláról, amely szívgörcs folytán állott be.

Kerpel-könyvtár havi díja **40**
vagy **80** Lej.

— Arad a Tisza, Kassáról jelentik: Az utóbbi napok esőzései miatt a Tisza veszedelmesen árad és a tiszamenti községeket árvízveszedelem fenyegeti.

— Hajókatasztrófa Amerikában, Doradából jelentik: A Columbia átlamban levő doradi kikötőben egy hajó kigyulladt és elsüllyedt. A hajónak körülbelül száz utasa és husz matróza elpusztult.

— Halálos szerencsétlenség Prága közelében. Prágából jelentik: Ma délelőtt, néhány perccel 12 óra előtt, a művici-1 repülőtéren egy katonai repülőgép a kerítésnek ment. A gép felborult, majd felrobbant és teljesen leégett. A szakaszvezető-pilóta megszenesedett holttestét tudták csak kibuzni a romok alól.

— Csecsemőhulla a városligetben. Ma jelentették a negyedik kerületi rendőrségen, hogy a járőrelek a városligetben egy csecsemőhullát találtak. Versigan Aurel rendőrkormányos, a negyedik kerületi rendőrség főnöke és dr. Ionescu törvényszéki orvos jelentek meg a helyszínen, ahol egy fa tövében megtalálták a rongyokba burkolt csecsemő holttestét. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a bestiális anya kézrekerítése érdekében.

Dr. Hersch Andor előadása az Iparos Kulturházban. Az Anyák Iskolája előadás-sorozatában, csütörtökön, az Iparos Kulturházban, dr. Hersch Andor lesz az előadó. Az első előadásában megállapított lelki alaptörvények gyakorlati alkalmazását a gyermeknevelésben fogja az életből vett példákban kifejtetni. A Kölcsény-egyesületnek ez a köznevelődési intézménye az eddigi előadásokból annyira népszerű lett, hogy az iparosok nagyterme legutóbb zsúfolásig megtelt.

— Felállították a rádióhallgatás világrekordját. Newyorkból jelentik: A sok világrekord között most már egy újabbat is regisztrálhatunk: felállították a rádióhallgatás világrekordját. New Jersey állam Rutley nevű városában történt ez a nevezetes esemény, ahol Petillo nevű tisztviselő egyfolytában 150 órát hallgatta a rádiót.

Dr. Berthe Nándor előadása Babits Mihályról és Móricz Zsigmondról. A Kölcsény-egyesület irodalomtörténeti előadás-sorozatában, szerdán, a Minorita Kulturházban, dr. Berthe Nándor Babits Mihály és Móricz Zsigmond irodalmi munkásságát fogja méltatni. A jövő héten ezt az előadás-sorozatát a Kölcsény-egyesület befejezi.

— Rendőri hírek. Az aradi államrendőrség közli, hogy a következő talált tárgyakat átvette, melyeket jogos tulajdonosaik kellő igazolás után tulajdonukba vehetnek. Egy katonai láda, melyben a következő tárgyak vannak: egy ing, egy alsónadrág, három kefe, egy háztiszta, egy pár gyapjú harisnya és két haszkötő. — Egy 44.769 gyári számú kerékpár, melyről a sorszám hiányzik, pumpával és csengővel. — Egy gyapjú zsák (tanisznya). — Egy pejlő. — Egy pár barna cipő, melyet ismeretlen tettes Vladislav rendőrigazgató lakására vitt. — Két fegyvertisztító. — Egy kutya. — Egy számár. — Két biciklikerek és egy kerékpár-villa. — A rendőrségen megjelent ma Vostinar Pál Str. Sarmisegethuza 30. sz. alatti lakos és bejelentette, hogy maszá elvesztett két váltót 16.000 és 4000 lej értékben, melyeken Sarbut Vasile aláírása szerepelt. — Az aradi államrendőrségen ma előállították Kiss Ferenc és Gutfried András munkásokat, akik a CFR-műhelyben voltak alkalmazva és onnan különböző szerszámokat lopnak. — Herman Róza aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen Löwi Izsó aradi lakos ellen, aki a feljelentés szerint őt a Tribunal Doaa-ucában tetleg súlyosan inzultálta. A rendőrség az eljárást megindította.

— Dr. Ungár Imre előadása. A zsidó Húsvégi Kulturkör értesíti tagjait, hogy dr. Radó János előadását csak jövő szerdán folytatja és helyette ma, szerdán este 9 órakor, a zsidó elemi iskolában dr. Ungár Imre a „Női nevelés a középkorban” címen tart előadást, melyre a nagy érdeklődésre való tekintettel a nagyközönséget is szívesen látja a vezetőség.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleményei. Felhívjuk Szabó Lajost, Kócsi Sándort, özv. Barta Gizellát, Bocsa Andrást, Bá-

6 havi Részletfizetésre 6 havi

készpénz áron kaphat Semler-féle angol és Scherg-féle brassói finom kamgarn és DIVATSZÖVETEKET

Jakabfiy István és Társánál

a Minorita-palotában, ha az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete Aruhitelosztályától bevásárlási könyvet vált.

LEGUJABB.**Haldoklik a svéd királyné.**

A királyné napok óta eszméletlenül fekszik Rómában. — A hatli beálta órák kérdése.

Rómából jelentik: A súlyosan beteg svéd királyné, aki néhány hónappal ezelőtt Rómába költözött, hogy ott gyógyulást találjon, néhány nap óta eszméletlenül fekszik betegágyán. A királyné állapota az utóbbi időben egyre súlyosbodott,

ugyhogy a katasztrófa beálta órák, legfeljebb napok kérdése. A svéd udvar naponta többször érdeklődik táviratlag a királyné állapota iránt. Az orvosok egy pillanatig sem hagyják el az uralkodónó betegágyát.

Letartóztatták Ghandi leghűbb barátját.

A hindu vezér beszámolót tartott akciója eddigi eredményeiről.

Londonból jelentik: Ghandi elérte Borsliadot, ahol nyilvános gyűlést tartott, a melyen beszámolt eddigi gyakorlati eredményeiről. A hinduk eddig 20 városkában teljesítették felszólítását, miszerint elhagyták a

ma pozíciójukat. Az egyik helységben, ahol ez megtörtént, letartóztatták Ghandi leghűségesebb elvarátját, mert beszédet mondott egy olyan gyűlésen, amelyet a rendőrség betiltott.

nyal Istvánt, özv. Öry Ferencznét, özv. Laboda Gizellát, özv. Gál Sándornét, Martini Károlyt, Bokor Istvánt és Báler Máriát, hogy irodánkban Str. Closta Nr. 2. alá gyermekeik arcképes igazolványait sürgősen hozzák be. Jelentkezzenek továbbá irodánkban Pócsi Gyula, Pataki Lajos, Erki Dezső, özv. Sugár Nándorné, Zombori Lajos, Matusik Sándor, özv. Báni Istvánné, Tozonyi Lípót, Kulcsics Béla, Csikán Károly és Sándor István, hogy beadott okmányaik kiegészítése mielőbb megtörténhessen. Az elnökség.

relésre szükséges költséget, azért kénytelen volt, hogy a hivatal működését folytathassa, a felektől pénzt kérni erre a célra.

Mindössze nyolcezer és néhány száz lejről volt szó, amin papirozt, tintát, tollat, petróleumot és tüzfát vásárolt. A törvényszék több tanu kihallgatása után büntőnek mondotta ki az adótárnokot és

csalás miatt tíz napi elzárásra, továbbá ezer lej pénzbüntetésre és hivatalvesztésre ítélte.

Az elítelt tisztviselő a timisoarai táblához felebbezett, amely elrendelte a bizonyítás kiegészítését abban az irányban, hogy a vádlott adótárnok védekezése megfelelő-e a valóságnak. A tábla megbízásából a körösbökényi járásbírósg huszonegy tanut hallgatott ki, közöttük a feljelentőket is és a tanuk nagyrésze azt vallotta, hogy az adótárnok tényleg megmondotta, hogy milyen célra kell az összeg, amire ők a hivatal zavartalan működése érdekében szívesen megfizették a csekély többletet. Mások viszont kijelentették, hogy nem emlékeznek rá, vajon az adóhivatali főnök megmondotta-e, hogy az esedékes illetéknél többet számított fel, hanem ők szó nélkül megfizették azt az összeget, amit az adótárnok kért tőlük. Azonkívül az aradi pénzügyigazgatóság is hivatalos bizonyítvánnyal igazolta, hogy 1927-ben nem utalta ki a körösbökényi adóhivatal részére a hivatali általányt, továbbá a körösbökényi járásbírósg felszólítására az adóhivatal körletéhez tartozó valamennyi község hivatalosan igazolta, hogy abban az esztendőben semmivel sem járultak hozzá a hivatal fenntartásához, bár ez a törvényben előírt köteleességük lett volna.

A bizonyítási eljárás kiegészítése után a felebbezési bíróság tegnapra tüzte ki az újabb tárgyalást, amelyen Gropsián Mihály dr. temesvári ügyvéd az új adatok alapján kimutatta, hogy Barsy adótárnok cselekedete nem meríti ki a csalás ismérveit, mivel senkit sem ejtett tévedésbe és a beszédett összeget nem magának tartotta meg, hanem azt a hivatal fenntartására fordította. Alapjában véve tehát nem tett egyebet, mint amit az erdélyi és bukovinai felebbezési bíróságok elnökei tesznek, mikor a telegkönyvi hivatalok fenntartására a felektől olyan illetéket szednek be, amelynek nincsen semmilyen törvényes alapja. Ha annak a vidéki kis adóhivatalnak vezetőjét ilyenmiert bíróság elé állítják, akkor hasonlóképpen lehetne eljárni akármelyik felebbezési bíróság elnökével is. A védő tehát kérte a vádlottnak büncselekmény hiányában való felmentését.

A felebbezési bíróság elfogadta a védő érvelését és az elsőfokú bíróság ítéletét megsemmisítve, Barsy Ferenc adótárnokot felmentette,

— Az aradi lodrásversenyéről szólt tegnap beszámolóinkban, melyben a verseny eredményeit közöltük, sajnálatos nyomdaihiba csúszott: A vizondoláló verseny harmadik helyezettje ugyanis nem Engelhardt Lajos volt, hanem Szablóczky Kálmán, Engelhardt az ötödik helyre került.

— Rinaldo Bratiani nagytanácsa feltűnéskeltő címképpel megjelent a Garabonciás legújabb pompás száma. A Garabonciás a kisebbségek bátor hangú védelmezője a humor és szatira fegyverével. A 12 oldalas lap ára 8 lej, egy évre 200, félévre 100 lej. Kiadóhivatal Cluj, Str. Saguna 8. Kapható minden laparusítónál.

A temesvári tábla fölmentett egy csalással vádolt aradmegyei adótárnokot.

A körösbökényi adótárnok a tábla előtt, aki magasabb helyegilletéket szedett a felektől, hogy hivatali működését folytathassa, mert az aradi pénzügyigazgatóság nem utalta ki az általányt.

Temesvárról jelentik: Csalással vádolva állított tegnap Barsy Ferenc volt körösbökényi (aradmegyei) adótárnok a temesvári felebbezési bíróság Craciunescu-tanácsa előtt, mivel 1927-ben egyes felektől az ítékezés végett bemutatott szerződéseikért a kelletténél nagyobb összegeket szedett be. Az adótárnok ellen néhány haragosa tett feljelentést, amely szerint az 1927. évi új helyeg- és illetéktörvény életbeléptetését felhasználta arra, hogy a felektől nagyobb összegeket szedjen be, mint amennyi tényleg járt volna. Az aradi ügyészség kezdetben vesztegetés miatt indította meg az eljárást, amelyet később lopás miatt folytatott és végül csalásért emelt az adótárnok ellen vádat. Az aradi törvényszéken a vádlott azzal védekezett, hogy a pénzt nem fordította saját céljaira, hanem a hivatal szükségletét fedezte belőle.

Az aradi pénzügyigazgatóságtól nem kapta meg a tüzelőtára, világításra és irodal felsze-

Megszorított hatáskört akartak adni a kormányzóknak.

A kormányzók nem fogadták el a nekik felajánlott hatáskört. Szolidárisak a kerületi igazgatók.

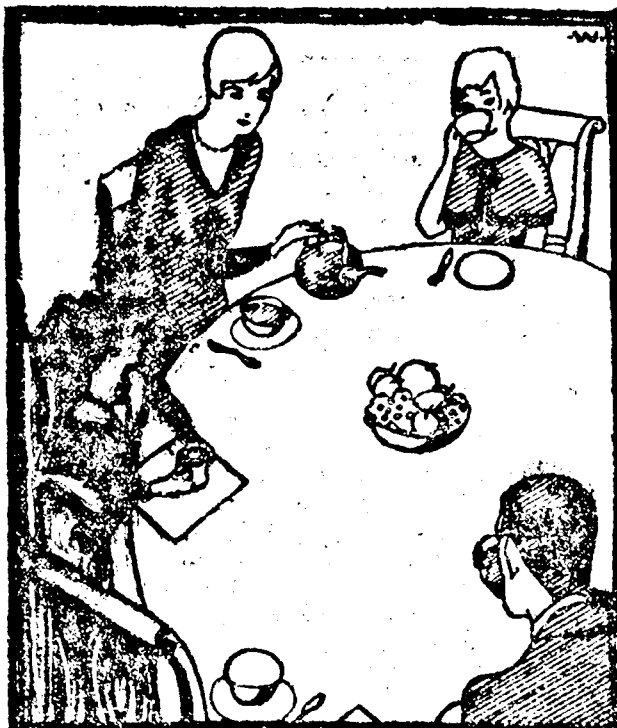
Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a tartományigazgatóságok hatáskörének meghatározásában folytatott tárgyalások még mindig nem nyertek befejezést, mert az egyes igazgatók a miniszteriumok által felajánlott hatáskört nem tartották elegendőnek és széleskörű intézkedési jogot kértek maguknak, amely egyenlő lenne a decentralizációval. Most került nyilvánosságra két miniszterium által felajánlott hatáskör, amely a kormányzók elégedetlenségével találkozott és nem is fogadta el egy kormányzó sem.

A földművelésügyi miniszter felhatalmazása alapján a kormányzó kinevezhet a földművelésügyi miniszterium alá tartozó hivatalokban egészen helyettes irodafőnöki rangig egyes tisztviselőket és előterjesztést tehet a többi tisztviselők kinevezésére vonatkozólag. Ellenőrizheti a mezőgazdaság támogatását illető ténykedéseket, beleszóhat az állami legelők adminisztrációjába, a gazdasági iskolák működésébe. Preventív intézkedést tehet a járványok megakadályozására, ellenőrizheti az állatorvosok működését, az állategészségügyi törvény alkalmazását, az erdőközvetlen vonat-

kozó intézkedés betartását, illetve felülvizsgálását.

A kerületi igazgatók nem fogadták el ezt a megszorított hatáskört és a visszautasítás révén súlyos helyzetbe került Mihalache, aki így kénytelen a kérdéssel újra foglalkozni.

A pénzügyminiszterium a hatáskör szűk adományozásában azt hozta fel indokul, hogy a hatáskör legnagyobb részét már a pénzügyigazgatóságok körébe utalta és nehezen adhatna újabb koncessziókat a direktorátusok részére, mert például az italmérési engedélyek ügye a centralizálás elvét igényli, a vámügyekben pedig szintén egységes intézkedés szükséges és ezeket nem lehet kiadni a központi miniszterium kezéből. Ezzel szemben az adóügyi kedvezmények nyújtása terén hajlandó koncessziókat tenni, amennyiben ezt az igazgatóságoknak engedi át. A centralizálást leginkább Teianu államtitkár forszirozza, végső fokon Madgearu dönt. A kerületi igazgatók szolidárisak egymással és ragaszkodnak a szélesebb jogkörhöz, mert egyébként lemondanak.

Nem csupán a szellemet felfrissítő élvezeti cikk, hanem a testet erősítő tápanyag is a

HORNIMAN'S TEA

Feltalálta a vas-rendőrt egy kassai sapkagyáros.

A vas-rendőr betörés, tűz és rablás ellen védi meg az embereket. — Egy prágai konzorcium megvásárolta a találmányt.

Kassáról jelentik: Gedeon Fülöp Kassai sapkagyáros szenzációs találmánnyal lépett most a nyilvánosság elé. Feltalálta a vasrendőrt, amelyet betörés, rablás és tűz ellen lehet egyszerűen felhasználni. A vasrendőrt a ház falára szerelik és villamos vezeték révén összekötik a lakásokkal. Amikor valami történik, a lakó a lakásban megnyom egy gombot, amelynek kapcsán kigyulad a vasrendőrnél egy jelzőlámpa, azonkívül tüzet okoz és több lövést ad le, hogy felhívja a közönség figyelmét. Egy prágai konzorcium megvásárolta a találmányt és hamarosan értékesíteni fogja.

A trafalgari oroszlán.

Kábult fejjel veszem a tollat a kezembe... Tíz perccel ezelőtt képtelen lettem volna egy mondatot is leírni.

A „Trafalgari oroszlán“ sajtóbemutatóját néztem és hallgattam végig. Tótágast állnak bennem a gondolatok s oly rapszodikus összevisszaságban torlódnak bennem az érzések, hogy ha mindezt le lehetne valamiképpen fotografálni, bizonyára a teremtés előtti kaotikus zűrzavar illusztrálására alkalmas képet kapnánk.

A hang most megmutatta, hogy övé az elsőség a műélvezetet okozó tényezők között — még a moziban is. Ha volt még kételkedő, aki a hangosfilmnek nem jósolt jövőt, az e film után feltétlenül megadja magát. Nem vitázunk, nem érvelünk, nem okoskodunk, csak meghajlítjuk kábult fejünket a tudomány mindenható hatalma előtt, amely immár egy egyszerű acéltübből olyan hangzón tud elővarázsolni, hogy egy tengeri csata zúgó-dörgő-sistergő-recsegő zivaja minden rómségével zakatol dobhartványkon. Dermedten látom az óriási hajógyűk tűzében derékbetört főárbócot lezuhanni vitorlázatával együtt s a pokoli recsegés-ropogás borzalmában mint ha a földet inogni, a menyezetet rámszakadni érezném... Ha a lelki emóciókat is szeizmográf-férfal lehetne mérni, a műszer biztosan eldőlt volna. (A.)

Amikor II. Miklós cár válni akart.

A boldogtalan cárné és a cárevics-várás. — Fejedelmi regény, amelynek csak első lezetét írhatta meg az élet.

Berlinből jelentik: A „Vojna Revolucija“ című orosz lap hasábjain most jelennek meg Bruszilov tábornok emlékiratai. A memoíroknak különösen a „Háború előtti korszak“ első fejezete tarthat nagy érdeklődésre számot, amely megvilágítja a tragikus véget ért II. Miklós cár uralkodásának egyik leghomályosabb korszakát: a cárevics-várás évtizedét. Ismeretes, hogy a pétervári és moszkvai főurak köreiben általánosan az a nézet uralkodott, hogy

eredtek. Alexandra zárdába való bevonulásáról lassanként mindenki tudomást szerzett, csak épen maga a cárné nem. Mária Pavlovna nagyhercegnő azonban gondoskodott arról, hogy a hír hozzá is eljusson. A boldogtalan cárné idegei ekkor már teljesen felmondták a szolgálatot. Így történt azután meg, hogy a mikor két hónappal Anasztázia nagyhercegnő születése után, Hermogenes, saratovi püspök kihágatáson jelentkezett a cárnénál, a cárné a következő szavakkal fogadta:

— Átkozottak! Mit akartok tőlem? Akartok kolostorba száműzni?

A püspök reszketve dadogta:

— Minden zárda szent hely. Falat között állandóan az Istenrel beszélgetnek a jámbor emberek...

Alexandra cárné éktelen haragra lobbant. Hirtelen felkapta az asztalról a drágakövekkel kirakott arany feszületet és a földhöz vágta.

— Tudjátok meg, átkozottak — trkoltozta hisztériás görcsökben — hogy nem megyek kolostorba. Tudjátok meg, hogy hesseni Alice sohasem ölti magára az apáca-fátyolt. És a megriadt püspököt kikergette.

Azalatt, amíg a cárné carszkojeszelői palotájában hisztériás görcsökben vergődött, az orosz főpapok köreiben az ortodox-egyház theologusai arról tanácskoztak, hogy lehetséges volna-e valami módon a kánoni szabályok szerint kötött fejedelmi frigyét felbontani. A kérdés megoldását a cári udvar sürgette és lelkükre kötötte a főpapoknak, hogy feltétlenül módot kell találni az egyházi házasság felbontására. A cári udvar intimsai tudták, hogy Miklós cárnak elhatározott szándék, a válás és azt is tudták, hogy ki a második aszszonyjelöltje. Miklós cár egy Habsburg főhercegnőt választott ki Alexandra utódjául, sőt elterjedt már az a hír is, hogy Bécsben már meg is tárgyalták a cár második házasságának problémáit.

Hónapokom át tartott az igazságot. Egyik összeesküvést a másik után fedezték fel és a vonatok sűrűn szállították Szibériába a száműzötteket. Azután megkönyörült az Ég és megérkezett 1904. július 30-ika. Ezen a napon Alexandra fiugvermeknek adott életet. Megszületett a tíz év óta várt cárevics és így nem írhatta meg az élet a huszadik század egyik történelmi jelentőségű fejedelmi regényét.

II. Miklós cár szeretni házasságot kötött.

Viszont köztudomású volt, hogy ezt a fejedelmi frigyét Bismarok herceg készítette elő. Az orosz főuraknak azonban jobban tetszett ezt a házasságot behinteni a szerelem színes virágaival és abban az időben az orosz arisztokraták szalonjaiban csak arról beszéltek, hogy a kalandszomjas Miklós cárevics szíve már az első találkozásakor lángalobbant az európai műveltségű hesseni hercegleány, Alice iránt. A fejedelmi frigy egészen az első fekete felhő az 1895-ik év októberében jelent meg. A cári udvart ekkor érte az első csalódás: cárevicsét vártak és Alexandra cárnő leánygyermeknek adott életet. A carszkoje-szelői palotába ekkor költözött be a szomorúság.

Kilenc szomorú esztendő múlt el. Az orosz templomokban áhitattal könyörögtek a hívők: adjon az Isten cárevicset! A könyörgések nem jutottak el az égig. A cárnénak egymásután három leánya született. Tatjana, Mária, Anasztázia. Akáknak születésük mindig egy-egy gyásznapot jelentett a mindenható cár birodalmában. A negyedik leány születése után Miklós cár már teljesen elhidegült a cárnétól és vad tivornyákban keresett vigasztalást. Orfeumokba, mulatóhelyekre járt, artistanőkkel, tizedrangú orfeumi csillagokkal dőzsölt. A cárné idegbeteg lett. Betegágyához egymásután jöttek a külföldi orvosok, külföldi spiritiszták. Az orosz arisztokraták szalonjaiban gondterhes arccal jártak a főurak. Mi lesz a cári trónnal? A kozák tisztek társaságában pedig egyre szélesebb teret nyert Mária Pavlovna nagyhercegnő terve, aki azt szerette volna, hogy a cári trónra fiát, Boris nagyherceget emeljék, akinek hitvesül a legidősebb cári lányt, Olga nagyhercegnőt már ki is szemelte.

A világsajtóban itt-ott misztikus hírek kezdtek megjelenni. Ezek a hírek arról szóltak, hogy az oroszok cárnéja vallási mániába esett és rövidesen kolostorba vonul. A hírek Pavlovna nagyhercegnő kaukázusi táborából

KÖZGAZDASÁG.

Befejezettek tekinthető az aradi Victoria, a nagyváradi Bihoreana és a temesvári Timisiana fuzió tranzakciója.

Arad, vagy Temesvár lesz a székhelye az új banknak. — 200 millió lej kamatmentes kölcsönt ad az állam az új román pénzüzetnek.

Zankov György nyilatkozata az Aradi Közlönynek.

(Arad, március 18.) Megírta az Aradi Közlöny, hogy a temesvári Timisiana Takarékos és Hitelbank R.-t. több hónap óta tartó válság után, a temesvári törvényszéken kényszerregezséget kért.

A Timisiana a Bánát egyik legrégebbi román pénzüzet, amely 1885-ben alakult, 100.000 forint részvénytőkével.

Amikor ez év elején a Hermes Bank és a Sváb Kereskedelmi és Iparbank, továbbá a Polgári Takarékpénztár összeomlásával kapcsolatban run indult meg a Timisiana ellen is, az intézet is megrendült.

A Timisiana szanálására ekkor tárgyalások indultak meg, amelyeknek célja az volt, hogy

a Timisiana az aradi Victoria és a nagyváradi Bihoreana pénzüzetek fuziójából egy tökéletes pénzüzetet hozzanak létre.

Ez a fuzió tranzakció úgy látszott, hogy sikerre vezet, mert az aradi Victoria március 3-án tartott közgyűlésén elvben hozzá is járult a fuzióhoz és a Timisiana, továbbá a Bihoreana is kimondották a fuziót. Ekkor már úgy látszott, hogy sikerülni fog a Timisiana szanálását nyugodt körülmények között végrehajtani, midőn váratlanul e hét elején a Timisiana a kényszerregezségi eljárás megindítását kérte. A kényszerregezségi kérést a Timisiana azzal indokolja, hogy

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest Lej 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5.00, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. — Devizák: Budapest Lej 29.50, Bécs 23.74, Berlin 40.15, Zürich 32.61, Páris 6.63, Prága 5.00, New-York 168.25, Milánó 8.84, London 817.50, Belgrád 2.98.

= Romániai kivétel Svédországba. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli: A svédországi kivétel iránt érdeklődők a kamaránál megszerezhetik azoknak a megbízható ügynököknek címeit, akik hajlandók a Romániából exportálható friss, vagy konzervált gyümölcsök és közelékkéfék elhelyezésével foglalkozni az északi államokban.

= Felhívás a külföldi gyárak aradi képviselőihez. Az aradi Kereskedelmi és iparkamara közli: A kamarához igen gyakran érkeznek kérelmek egy a hatóságok, mint magánfelek részéről, külföldi gyárak itteni képviselői címének közlése ügyében. A kamara pontos nyilvántartást kíván készíteni ezekről, hogy e kérelemnek eleget tehessen. Éppen ezért ezúton hívja fel mindazokat a kereskedőket és ügynököket, akik valamely külföldi gyár itteni képviselői, hogy a kamaránál e hó 25-ikéig szóval, vagy írásban jelentsék be címüket és az általuk képviselt gyár címét, megjelölve egyben azokat a cikkeket is, amelyeknek képviselői foglalkoznak.

= A Rumánischer Lloyd külön kiadása a román—cseh kereskedelmi tárgyalások alkalmából. A most megindult román—cseh kereskedelmi tárgyalások kapcsán a „Rumánischer Lloyd”, Románia legnagyobb és legrégebbi (XV. évtől) német nyelvű közgazdasági lapja különszámot adott ki, amelynek rendkívül gazdag tartalmából kiemeljük a következő értékes írásokat: Masaryk, a Cseh Köztársaság első lelkészének 80-ik évfordulója alkalmával írt cikkel indul a lap, amelyet Benes külügyminiszternek a kereskedelmi szerződésekről a lap számára adott interjúja követ. Comsa Ionel szepárdi, a Csehszlovákiával tárgyaló román delegáció elnöke a két ország közötti gazdasági kapcsolatok kimélyítéséről nyilatkozik. Gafencu közlekedésiügyi alminiszter a két ország közötti közlekedés kiépítéséről nyilatkozik a „Rumánischer Lloyd” különszámának. Az Ugri erdélyrészi elnöke, Diamant Izsó a hazai közlekedéséről is igen érdekes Titus Stefa-

ldót akar nyerni a fuzió nyugodt lebonyolítására.

Amint a kényszerregezségi kérésekből megállapítható,

az aradi Victoria, a temesvári Timisiana és a nagyváradi Bihoreana fuziója befejezett ténynek tekinthető. A fuzió terv — temesvári tudósítónk jelentése szerint — a Banca Granitel de Vest, Temesvár székhellyel alakul meg, amelynek a Bihoreana Nagyváradon és a Victoria Aradon fiókljai lesznek. Beavatottak szerint, az állam és a Banca Nationala a fuzionált banknak 200 millió lej kamatmentes kölcsönt folyósk, amelynek törlesztése csak az intézet fellépésének tizenegyedik esztendőjében kezdődik.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Zankov Györgyöt, a Banca Nationala aradi igazgatóját, aki a következő felvilágosításokat adta:

— A fuziót elvben valóban befejezettek lehet tekinteni. Azt, hogy az állam és a Banca Nationala mennyi kölcsönt folyósít az új banknak, nem lehet még tudni, ezt Bucurestiben döntenek el.

Arról sem tudok, hogy a Banca Granitel de Vest-nek székhelye Temesvárra kerülne, mert eddig úgy volt, hogy a központi székhely Aradon lesz.

nescu, a Cassa Antonowa igazgatójának interjúja, amely szerint Csehszlovákia az elmúlt évben 600.000 kilogramm dohányt vásárolt Romániától. A „Rumánischer Lloyd” szerkesztősége és Kiadóhivatala Cluj, Str. Iuliu Maniu 8. szám alatt van.

= A betétesek nagy része hozzájárult a temesvári Polgári Takarékpénztár kényszerregezségéhez. Temesvárról jelentik: A bajba jutott Polgári Takarékpénztár kényszerregezsége ügyében ma délelőtt hitelezői értekezlet volt, amelyen a betétesek bizottsága bejelentette, hogy a 120 millió lejt kitevő betétekből mintegy 80 milliót reprezentál és a betéteseknek a kényszerregezséghez való hozzájárulásával rendelkeznek. A bíróság elrendelte, hogy a betétesek hátralévő részének április 4-ig lehet megszavazni a hozzájárulást a kényszerregezséghez, hogy a bírói döntést április 5-én ki lehessen hirdetni.

= Megalakult a világ legnagyobb bankja. New-Yorkból jelentik: Három amerikai nagybank, az Equitable Trust Co., a Chesse National Bank és az Insterstut Trust Co., ma fuzionáltak. Ezzel megalkult a világ legnagyobb bankja, 2800 millió dollár részvénytőkével. A pénzüzetnek valószínűleg Chesse National Bank lesz a címe.

Az I. G. Farbenindustrie A. G. „Agfa” (Berlin SO 36) Agfa-műselymei és mesterséges „Vistra” ionala.

Írta: BIERCHER OSZKÁR.

A műselyem a mai minőségéért egy külön sajátosságokkal felruházott nyers textilanyag, melyből ma már ötször annyit állítanak elő, mint a természetes selyemből.

Amikor a világháború kitört, a világ egész produktuma műselyemben mintegy 10 millió költött tett ki, 1926-ban már kerek 100 millió költött volt, míg 1929-ben a világ ösztarmélete 200 millió költött emelkedett.

Annak a körülménynek a helyes megismerésében, hogy milyen jelentősége van a mesterséges, de ár és mennyiség tekintetében — a többi textiltermékkel ellentétben — a termé-

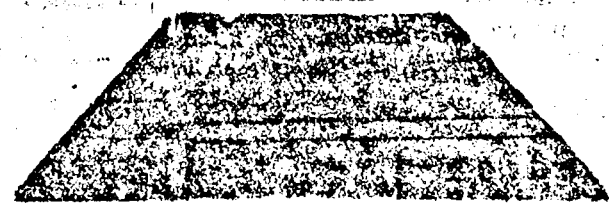
AZ UJSÁG

Utazási Irodája

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 43. levélben is készséggel áll mindenkinek rendelkezésére teljesen díjtalanul.

HA UTAZNI AKAR,

feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

szeti hataimaktól független textilstroknak, a melyek állandó, illetve az előállítási módokat előhaladása szerint folyton javuló minőséggel bírnak, az I. G. Festékipari Részvénytársaság is több, mint 3 évvel ezelőtt hozzáfogott a műselyem nagyban előállításához. Mennyiség tekintetében ma már a német műselyemgyárak között a második helyen áll és Viscose-készítményel, az Agfa-selyem, az Agfa finom selyem és az Agfa-Travis a legnemesebb műselyem-termékek közé tartoznak, amelyekhez az ugyancsak általa előállított a „Vistra” műrost, a tisztasága, egyenletessége és célszerűsége folytán ideális fonal társul. Miután nevezett cég az ACETA G. m. b. H.-nak is részese, az acetat-selyem termékei közé is tartozik.

Ami a közönséges Agfa-selymet különösen kiemeli, az a kifogástalan textilipari feldolgozhatósága, kitűnő festhetősége, a forgalomban lévő Viscose-műselymeket messze meghaladó erőssége, a szálat finomsága, kényelése és feldolgozhatósága.

A feldolgozó nagyipar értékelni tudja az Agfa-selymek nemcsak tulajdonságait, különösen az Agfa-Travisét s azokból elsősorban is készírt, főként női ruhákméket, női és férfi alsóruhákat, női harisnyákat, férfi harisnyákat, ingkalméket, függönyöket, fürdőruhákat stb. állít elő, amelyeknél a kitűnő moshatóságon és simulékonyágon kívül finom fény- és szín-szépség is számít. Az Agfa-Travis egy további előnye, a kitűnő rugalmassága, melyet semmi más műselyem utól nem érhet.

Kifőnösen kitűnő fejlődésnek indult a bevezetésben említett „Vistra” műrost, miután az I. G. Festékiparnak mintegy egy évvel ezelőtt sikerült hosszú és költséges kísérletek után ezt a terméket minden igénynek tökéletesen megfelelő minőségben kihozni és úgy a kiállítás, mint pedig a kifogástalan fonhatóság kérdését megoldani.

Tíz havi fogházat kapott egy szerelmes katonaszökevény.

(Arad, március 18.) Balan Ágoston, az aradi 93. gyalogezred közkapitánya állt ma a temesvári hadbírósa előtt, a vádlottak padján, mint katonaszökevény. Balan tavaly, az egyik tavaszi reggelen megszökött az aradi várból és Curción átlépte a határt, hogy meglátogassa Magyarországon lakó menyasszonyát, ment nyugtalanító híreket kapott felőle. Magyar földön azonban csakhamar elfogták, a szegedi börtönben ült is, majd visszatoloncolták Romániába, ahol csendőrkézzre került és rájöttek, hogy katonaszökevény. A tárgyaláson a vádlott azt adta elő, hogy amikor a hírvény menyasszonyáról hallotta, nem tudott többé ellentámasztani a vágnak, hogy menyasszonyát fölkeresse. E pure kapitány, katonai vádbiztos szigorú büntetést kért, a védelem viszont azt fejtette, hogy a vádlottat felelőtlen idegállapota kényszerítette tette elkövetésére s mindenáron fátni akarta imádottját. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 10 hónapi fogházzal sújtotta Balan Ágostont, akinek tragédiájához tartozik, hogy időközben menyasszonya el is hagyta.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, március 19.

Bucaresti 17. Rádiózenekar. 18.20. Pall Leó: Kerítógó. Suppé: Boccaccio-egyveleg. Morona: Tánccyveleg. 20. Gramofon. 22. Szardély zongoraművész játéka. 21.45. Vasilescu énekesnő öt dallé ének. 22.15. Violajáték — Belgrád. 11.30. Gramofon. 13.40. Déj zene. 19. Harmodikázás. 21. Szonáta-est. 22.15. Rádiónégyes. 23. Szmski operacénekes divatos dalokat énekel. 23.30. Szállodai zene — London Regional. 19.15. Táncczene. 20.40. Midland Regional. 23.25. Brit nemzeti műsor. Utána: Táncczene. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 1.05. A Mándás-szalonzeneke hangversenye. 6.10. Magyar kőre és cigányzeneke hangversenye. 7.20. Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura). 8. vitéz Marschalkó Jenő előadása: „Przemysl védelme”. 8.35. Néger-índán-írish és kentucky-dalok. Előadja: Kőszeghy Teréz, a Városi Színház operacénekesnője. 9.15. Beethoven-est. Közreműködők: Dobányi Ernő és a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. 10.50. A Fejes-szalonzeneke, az Ostende-jazz és Horváth Gyula cigányzeneke hangversenye az Ostende-kávéházból.

CSÜTÖRTÖK, március 20.

Bucaresti 17. Rádiózenekar. 18.20. Rádiózenekar. 20. Gramofon. 21. Hawaii kvintett. 21.45. Szindarab — Belgrád. 11.30. Gramofon. 13.40. Déj zene. 19. Kávéházi zene. 21. Ljubljana. 23.15. Rádiónégyes. Utána: zene az autókiből — Ljubljana. 13.30. Gramofon. 14. Gramofon. 18.30. Könyvi zene. 20.30. Opera a ljubljana színházból. 23. Könyvi zene. — London Regional. 19.15. Táncczene. 22. Midland Regional. 21.30. Halléhangverseny Manchesterből. — Róma. 18.30. Hangverseny. 22.02. A Luardi: „A király lánya” című ope-

rájának előadása. — Wien 12. A Silving-zeneke játéka. 16.30. A Domansky-zeneke játéka. 21. Népszerű hangverseny bécsi zeneszerzők műveiből. 23.05. Mozart karénekművei zenekarral. — Budapest. 1.05. Kurina Simi és cigányzeneke hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.40. Szórakoztató zene. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése: „Háry János” daljáték. 11.40. nagyváradi Bura Károly és cigányzeneke hangversenye.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanaz az apróhirdetéseket naponta d. u. 5 óráig adhatók fel. Biheller-dohánytözsde, volt Andrassy-tér 16. Karácsonyi-dohánytözsde, volt Weitzer J.-u. Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám. Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytözsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szótól hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelégis levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

„SACY.” Elkészve érkezett. E héten ugyanakkor várom. Ertesztessen rendben? Cicaja. 1165

Rádiók
Dura-elemek árszállítása
Csillárok
Varga és Rosenfeld
villanyfelszerelési vállalat. Arad.

ALKALMAZÁS.

TANONCOKAT felvesz Vasipar R. T. Arad, Vasöntöde és gépgyár. 530

INTELLIGENTES deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern, Näheres in der Verwaltung des Blattes. 1140

KÁRPITOS házhoz nagy dolgozni olcsón, volt Magyar-ucca 20. 1147

HOSSZU bizonyítványokkal rendelkező fiatal, perfekt szakács és minden keresetű. Cím Mayer, Bohus-palota földszint. 1161

Magyarul-németül steno-
grafáló, adminisztrációs
munkálatokban jártas
gépíró
azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Ambrosio” jeléggel Rudolf Mosses-hoz Arad küldendők. 38

LAKÁS.

KÉT—HÁROM szobás magánházat keresek bérbé április 15-re. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1166

KETTŐSZOBÁS, előszobás modern lakást keresek május 1-re. Címeket Singer varrógépjelbe kérek. 39

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás március 15-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

FŐTÉREN kétszobából 416 helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Kiadó

négyosztós, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével május elsejére a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VOLT Tökölly-tér közelében 2 vagy 3 szobás, fürdőszobás lakást keresek május elsejére. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1163

FŐTÉREN első emeleti három szobából és előszobából 416 helyiség, mely főleg székelt célokra (irodának, divatüzletnek, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELADÓ egy kőkarban levő 6 tészes Puch autómobil önjindítóval, villanyvilágítással. Megtekinthető Geocgia (Algyógyi-szabóteremben.) 1164

FESTMÉNYEK, gobelinek, vitrinek, komódok, börgarnitúra, antik órák, jelen-
cei tükrök, konszoltükrök, zongorák, hegedűk, álló villanylámpa, dísz tárgyak, szoborállvány, etazser, szőnyegek, evőeszközök, asztalok, székek, kredencék, hálók, ebédlők, szalonok, kótelok, sekreter, antik szalonok, stb. eladók — SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia I. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

SÜRGŐSEN KERESSEK megbízóim részére komplett szép uriszobát, perzsa és gyári ebédlő összekötő és futó szőnyeget, antik butorokat, gardérob szekrényeket, könyvszekrényeket, dísz tárgyakat, különböző antik tárgyakat stb. SALGÓNÉ bizományi üzlete Arad, Strada Horia I. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megveitire. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

NAGYMENNYISÉGŰ PLEMPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1154

ÖRÉS FESTÉKES DORDOK eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1454

ÜZLETEK.

KORCSMAHELYISÉG Faragó-466 kiadó, volt Ovár-tér sarok. 39

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmekészítő és tisztítóüzlet volt, azonnala kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

KIADÓK:
üzlethelyiség, gabona és rak tárhelyiségek, kisebbipari üzom részére alkalmas helyiség.
Reusz-ecetgyár, Boulevardul Regele Ferdinand 56 1057

A hölgyközlöny tudomására hozom, hogy külföldi utamról hazakerestem a legújabb bécsi és párisi modellalakokkal, ugyancsak alakítást is jutányos áron vállal. 1167

„Ily Salon”
(Grishaber Bőke)
Str. Noia Nioara (Petőfi-u.) I. I. em.

Legszebben
fényez, mos, vasal:
Buttinger Teréz
gézmoseója Arad, v. Batthyány-u. 35.
bent az udvarban.

Makulatura,
tisztá lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kötegekben
olcsón
kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.